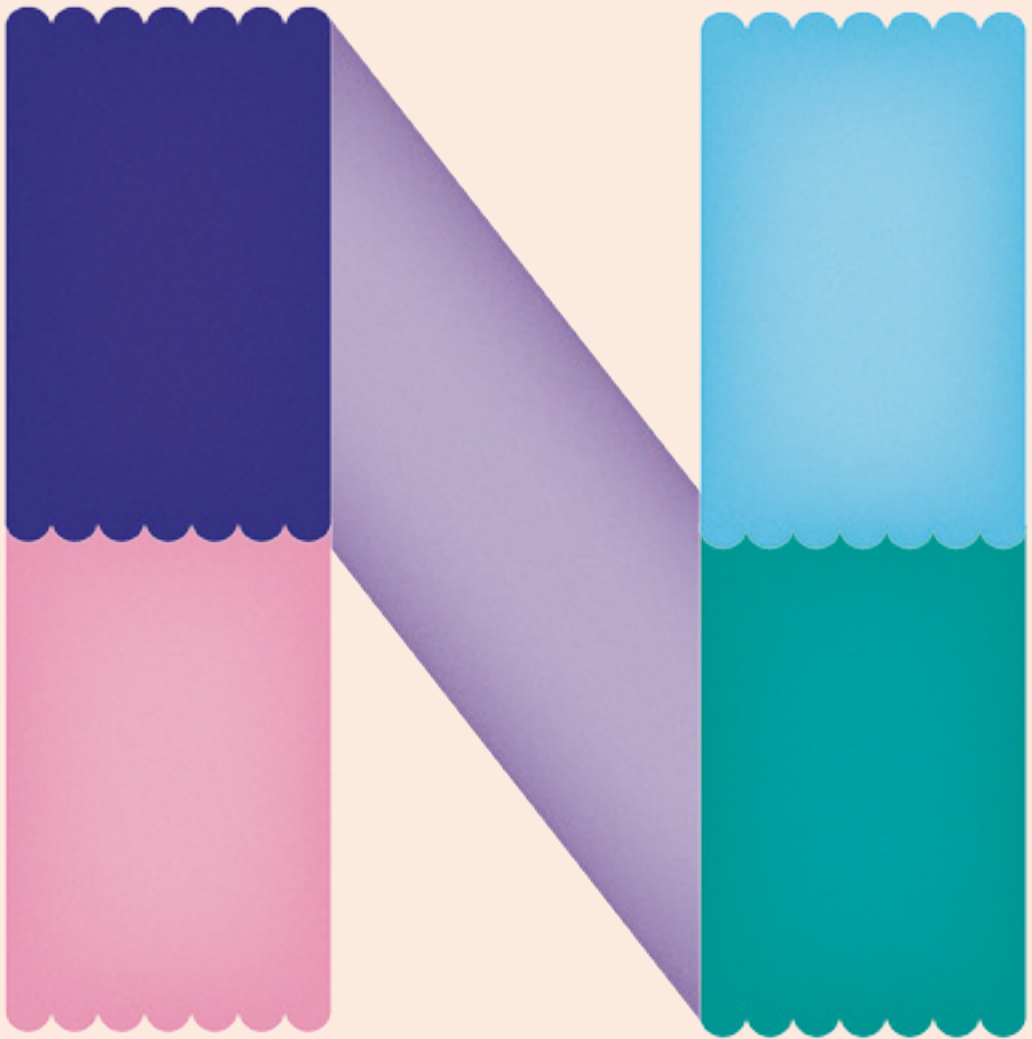

NIKKILÄN

TAIDEOHJELMA

NIKKILÄN TAIDEOHJELMA

Tilaaja

Ympäristötaiteen säätiö ja Sipoon kunta

Sipoon kunnan ohjausryhmä

Anne Laitinen

kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö

Katja Sägbom

kulttuurituottaja

Suvi Kaski

kaavoituskoordinaattori

Jarkko Lyytinen

kaavoitusarkkitehti

Pilvi Nummi

kaavoittaja

Matti Kanerva

kaavoituspääällikkö

Kaisa Yli-Jama

yleiskaavapääällikkö

Katja Jaranne

maanrakennusinsinööri

Mari Kosonen

puutarhuri

Tuija Tzoulas

paikkatietoinsinööri

Eveliina Harsia

yleiskaava-arkkitehti

Ohjelman suunnittelu ja teksti

Marjukka Korhonen, kuvanveistäjä

Visuaalinen ilme

Leena Kisonen, graafinen suunnittelija

Kuvat ja kartat

Leena Kisonen, Marjukka Korhonen ja Sipoon kunta

© Marjukka Korhonen, Sipoon kunta
ja Ympäristötaiteen säätiö

30.6.2015

SISÄLLYS

Johdanto

3

Nikkilä – Taideteokset ja kulttuuritoiminnot

7

Työpaja taideohjelmasta

11

Taideohjelma

13

Jatkotoimet

45

JOHDANTO

Nikkilän taideohjelma on raportinomaisen selvityksen kauniissa kansissa taiteen ideoista, organisoinnista ja rahoittamisesta Nikkilässä.

Taide on ikaikainen osa ihmisen eloa ja oloa. Tiedossa ei ole kulttuuria, jossa musiikilla, visuaalisilla kuvilla, tanssilla tai arkkitehtuurilla ei olisi osuutta yhteisön toiminnassa. Tämä ihmisen syvä tarve luovaan ilmaisuun ja oikeus taiteen kokemiseen onkin kirjattu YK:n ihmisoikeusjulistukseen (artikla 27). Taide on sen eri ilmenemismuodoissaan ollut osa ihmisen toimintaa, elinympäristöä ja ympäristön rakenteita vuosituhansien ajan. Taiteen läsnäolo tuo esteettistä nautintoa tai inhoa, lohduttaa, tuo elinvoimaa, kirjoittaa ajattelua, rakentaa ihmistä ja hänen ymmärrystään maailmasta.

Taiteen merkitystä ja siihen liittyviä arvoja ei voi eikä tarvitse mitata rahassa. Kuitenkin taiteeseen liittyy myös isoja taloudellisia sisältöjä. Kulttuurin osuus bruttokansantuotteesta on runsaat kolme prosenttia, taideostosten huutokauppojen myyntihinnat voivat olla jopa miljoonia euroja. Tämän vuoden toukuussa tehtiin uusi ennätys, kun Christie'sin huutokaupassa New

myytiin Pablo Picasson maalaus *Les femmes d'Alger (Version "O")* noin 160 miljoonalla eurolla.

Tavaroiden myyntiä edesautetaan esineiden käytettävyyttä parantavalla muotoilulla ja esteetisoinnilla, ja asuntojen myyntiä rakennetun ympäristön laadulla, visuaalisuudella ja kiinnostavalla tilasuunnittelulla. Tähän esteettiseen nautintoon liittyvään tarpeeseen linkittyy myös paljon erilaista liiketoimintaa, oivalluksia ja innovaatioita. Rakennettu ympäristö on monimutkainen kokonaisuus, johon heijastuu erilaisia inhimillisiä tarpeita, ja jossa taiteella tulee olla vankka asema hyvän elinympäristön luomisessa, hankkeiden alkuvaiheesta lähtien.

Asunnoista ja asuinympäristöstä muodostuu osa asukkaidensa minuutta ja ne toimivat itseilmaisun välineinä. Asuntoa etsiessään ihmiset hakevat paikkaa, joka toimii henkisenä kotina. Elinympäristöltä vaaditaan toimivien teknisten rakenteiden lisäksi visuaalisuutta, identiteettiä ja kommunikaatiota. Asuntoa valittaessa valitaan myös liikku-

misympäristö ja siinä tapahtuvan kommunikaation mahdollisuus. Asuinpaikan lähiympäristöä kohtaan muodostuu odotuksia, joita kaavoittajien, suunnittelijoiden, virkamiesten ja rakennusliikkeiden pitäisi osata tunnistaa. Taide ja taiteilijat toimivat näissä suunnittelu- ja rakennusprosesseissa luovan ilmaisun tuottajina, kukin oman taiteellisen ominaislaatuunsa mukaan.

Taiteen olemassaoloa osana hyvää elinympäristöä ei tarvitse perustella. Taide perustelee itsensä, määrittelee arvonsa ja olemassaolonsa. Taide houkuttaa, kiinnostaa, luo virtausta, vetää puoleensa.

Nikkilä on taajama, joka tarvitsee uusia vetovoimatekijöitä voidakseen tulevaisuudessa ylläpitää laadukkaita palveluita ja houkutellessaan uusia asukkaita. Sipoon kunta on valinnut Nikkilän alueen kehittämiseksi uusia vuorovaikutusta lisääviä suunnittelukäytäntöjä, asuinalueen kehittämisen yhdessä asukkaiden kanssa ja taiteen sekä kulttuuristen tapahtumien liittämisen kiinteämmäksi osaksi rakennettua ympäristöä.

Asuinpaikan valinnassa on havaittavissa trendi, jossa alueen kehittymisen potentiaaliin kiinnitetään huomiota. Pääkaupunkiseudulla asumisen kallistuessa, asukkaat miettivät huolellisesti mihin alueisiin kannattaa sijoittaa. Tämä näkyy asuntojen arvonnousussa muun muassa lähiympäristön laatuun panostavilla alueilla, joiden liikenteellinen sijainti ja palvelut ovat hyvin hoidettuja. Tulevat asukkaat osaavat arvioida elämänsä laatua ennen suurta sijoitustaan.

Prosenttiperiaatteen edistäminen taidekonsultointia kehittämällä -hanke

Nikkilän taideohjelmatyö on osa Ympäristötaiteen säätiön Prosenttiperiaatteen edistäminen taidekonsultointia kehittämällä -hanketta, joka puolestaan on osa Prosenttiperiaatteen edistämishjelmaa vuosina 2014–2015. Hanke ja ohjelma ovat opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamia.

Ympäristötaiteen säätiön kehityshankkeessa toteutetaan 10 taidepilottia eri puolilla Suomea: Sipoon Nikkilässä, Ulvilassa, Mikkelissä, Joensuun Penttilänrannassa, Kuopiossa, Jyväskylän Kankaalla, Kouvolan Eskolanmäessä, Tyrnävällä, Tuusulan Rykmentinpuistossa ja Tampereella. Pilotit kohdistuvat erilaisiin suunnittelu- ja rakennuskohteisiin aluekehittämiseen liittyvästä taideohjelmatyöstä taidekilpailun järjestämiseen ja kerrostalon saneeraukseen. Piloteissa edistetään prosenttiperiaatetta, kehitetään taiteen nivoutumista osaksi suunnittelu- ja rakentamiskäytäntöjä, kerätään tietoa käytännöistä ja kartutetaan taideasiantuntijoiden työkenttää ja osaamistarpeita.

Kehittämistyön oletus on, että taideasiantuntijuus suunnittelussa lisää julkiseen taiteeseen, tapahtumiin ja kulttuuriin panostamista. Ilman taiteen asiantuntijaa ei hankkeissa useinkaan ole osaamista julkisten taiteosprosessien läpiviemisestä ja kokonaissuunnitteluun yhdistämisestä.

Taide perustelee itsensä, määrittelee arvonsa ja olemassaolonsa. Taide houkuttaa, kiinnostaa, luo virtausta, vetää puoleensa.

Ympäristötaiteen säätiö kerää hankkeisiin osallistuneilta tutkimusaineistoa sähköisten kyselyjen ja haastattelujen avulla. Aineistoa analysoidaan uuden toimialan, taideasiantuntijuuden, kehittämiseksi. Jo tiedonkeruuvaiheessa on tullut esille, että tarvetta on muun muassa tiedotuksen ja koulutuksen kehittämiseksi sekä tarjous- ja tilauskäytäntöjen luomiselle.

Tällä hetkellä taiteilijat ovat ainoita toimijoita, jotka eivät ole suunnittelu- ja rakennushankkeisiin liittyvän tiedotuksen piirissä, eivätkä myöskään tasarvoisesti hankkeissa mukana. Analyysistä vastaavat Ympäristötaiteen säätiö ja Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö Cupore. Kehityshankkeen tulokset julkaistaan vuonna 2016.

Pilottien taidehankkeiden suunnittelu ja niihin liittyvä taideasiantuntijatyö toteutuu vuosien 2014–2015 aikana. Säätiöltä saamansa rahoituksen vastineeksi kukin pilottikunta – tai muu sopimuskumppani – toteuttaa yhden tai useamman taideteok-

sen prosenttiperiaatteella valittuihin suunnittelu- ja rakennuskohteisiin. Pilotteihin liittyvät taideteokset valmistuvat vuosien 2015–2020 aikana. Nikkilässä toteutetaan Sipoon Jokilaaksoon hulevesiin liittyvä taideteos.

Ympäristötaiteen säätiön pilotteihin voi tutustua osoitteessa: www.ymparistotaide.fi/ajankoh-taista/prosenttiperiaatteen-pilottikohteet

Neuvottelut Sipoon kunnan kulttuuritoimen ja kaavoituksen, Ympäristötaiteen säätiön sekä Etelä-Suomen VEDET-hankkeen välillä pilotin käynnistämiseksi alkoivat vuonna 2013. Keväällä 2014 solmittiin pilottisopimus taideohjelmatyöstä ja taideteoksen toteuttamisesta Sipoon Jokilaaksoon.

Syksyllä 2014 aloitettiin Nikkilän taideohjelmatyö ja pilotille muodostettiin kunnan ohjausryhmä. Työ on tehty Kulttuurikäytävä-periaatteiden mukaan, jossa taide nähdään suunnittelutyössä osana laajempaa kulttuurista toimintaa. Asukkailla tehty Harava-kyselyt ovat

edistäneet ohjelmatyötä. Kyselyjen avulla Nikkilästä on saatu paikkaan sidottua tietoa asukkaiden toiveista uusista reiteistä ja toiminta- sekä oleskelupaikoista, pidetyistä ja ei-pidetyistä rakennuksista sekä merkittävistä paikoista ja näkymistä.

Taideohjelman tausta ja tavoitteet

Taideohjelmassa on tavoitteena kehittää Nikkilään sopivat käytännöt taidehankkeiden toteuttamiseksi ja rahoittamiseksi osana alueen kehittämistä; kaavoitusta, suunnittelua ja rakentamista. Taideohjelmassa määritellyt taiteen sisällöt ja taideteosten sijoituskohteet ovat osa alueen suunnittelu- ja toteutustyötä. Ohjelma mahdollistaa taidehankkeiden suunnitelmallisen toteutuksen osana kokonaisuutta hallintorajat ylittävänä yhteistyönä.

Taideohjelmatyötä on tehty yhteistyössä kaavoitustoimen ja Nikkilän kehityskuvan päivittämisen kanssa. Kehityskuvan tavoitteena on luoda näkemys peri-

aatteista alueen kehittämiseksi, tulevan kasvun painopisteistä sekä eri toimintojen sijoittumisesta asemakaavoituksen tueksi.

Osana työtä tutkitaan alueen maankäyttöä edellytyksiä henkilöjunaliikenteen käynnistämiseksi Kerava–Nikkilä-rataosuudella sekä Itäisen Jokipuiston alueen lisärakentamista ja tyhjillään olevien rakennusten uusiokäyttöä. Taideohjelmassa on mukana kehityskuvatyöhön liittyviä suunnittelukohteita. Jatkosuunnittelussa tarkentuu myös taiteen liittyminen ja mahdollisuudet osaksi näitä kohteita.

Taideohjelman tavoitteena on edistää uusia toimintamuotoja, saada Nikkilän taidetapahtumille uusia kävijöitä sekä tukea alueelle jo muotoutunutta taiteen yhteisöä. Tarkoituksena on myös palvella asukkaita monimuotoisen asuin ympäristön kehittymisellä, jossa taiteella on vankka rooli.

Nikkilä tarvitsee uudelleen löytämistä, alueellisten vetovoimatekijöiden oivaltamista ja niiden suunnitelmallista kehittämistä. Nikkilässä on vahva his-

toriallinen perintö ja tilaa omaehtoiselle luovalle toiminnalle. Kulttuurin, historian, asumisen ja kehittyvien työmuotojen tarjoamat mahdollisuudet voivat saada aikaan positiivista 'pöhinää' ja houkutella alueelle uusia asukkaita.

Nikkilä tarvitsee uudelleen löytämistä, alueellisten vetovoimatekijöiden oivaltamista ja niiden suunnitelmallista kehittämistä.

Taide ja kulttuuri ovat yksi keinoista yleisen kiinnostavuuden nostamiseksi paljon potentiaalia omaavassa Nikkilässä. Itäisen Jokipuiston asuinalueella on kunnostettu entisiin sairaalan tiloihin asuntoja ja toimiti-

loja. Jokipuistoon on muuttanut asumaan myös luovan alan toimijoita. Kulttuurikeskus Artborg 35:ssä toimii lasten kuvataidekoulu ja musiikkiopisto, Sipoon Taiteilijat ry vuokraa työtiloja taiteilijoille, pitää galleriaa ja taidelainaamoja. Taideohjelmatyön aikana luovan alan toimijoiden tarpeita on selvitetty mahdollisuutena alueen jatkokehittämiseksi.

Yksi taideohjelman tavoitteista on saada keskiaikaisessa kirkossa vierailevat kulttuurituristit osallistumaan tulevaisuudessa laajemmin alueen taidetapahtumiin. Tämä vaatii jatkossa yhteistyötä matkailualan kanssa.

NIKKILÄ – TAIDETEOKSET JA KULTTUURITOIMINNOT

Nikkilän asutushistoria

Nikkilä on vanhaa kulttuurimaisemaa, jolla on pitkä asutushistoria. Syksyllä 2014 toteutettiin arkeologinen totaalitytökimus tulevala Sipoon Jokilaakson asuinalueella. Alueelta löytyi Suomen oloissa suhteellisen harvinainen nuorakeramiseen aikaan (n. 2500–2000 eaa.) ajoittuva asuinpaikka. Nuorakeraminen kulttuuri oli varhaisin maanviljelykulttuuri. Totaalitytökimuksen mukaisesti kaivausten päätyttyä kaikki todetut merkit muinaisjäänöksestä tutkittiin ja poistettiin paikalta.

Nikkilän kylä on muodostunut keskiaikaisten kylien tapaan jokilaakson etelärinteelle nykyisen Nikkilän kartanon maille. Talot sijaitsivat kumpareella, joita ympäröivät kylien vanhimmat viljellyt alueet.

Taajama on muodostunut liikenteellisesti keskeiselle paikalle, Sipoonjoen, Turusta Viipuriin johtaneen Kuninkaantien ja Hämeeseen johtaneen tien väliselle alueelle. Nikkilän taajaman eteläpuolella kulkeva Kuninkaantie on peräisin 1340–1350-luvuilta.

Kuninkaantie on vanha postireitti Norjan Bergenistä Atlantin rannikolta Oslon ja Tukholman kautta Turkuun ja Etelä-Suomen halki Venäjälle Pietariin asti.

Nikkilään on kaavoitettu täydennysrakentamista Sipoon Jokilaaksoon, Kartanon alueelle ja taajamakeskustaan.

Asutus alkoi keskittyä 1400-luvun puolella välissä rakennetun Sipoon keskiaikaisen kirkon ja 1600-luvun alussa muodostetun Nikkilän kartanon ympärille. Ensimmäinen kirjallinen tieto Nikkilän kylästä on vuodelta 1436. 1500-luvulla kylässä oli 10 taloa.

Kerava–Porvoo-radnan valmistuminen vuonna 1874 ja Nikkilän aseman sijoittuminen alueelle vauhditti taajaman kasvua ja auttoi kirkon ja kartanon ympärille

muodostuneen asutuksen yhdistymistä. Radnan valmistuttua Nikkilän kartanon ja Kirkonkylän väliselle tieosuudelle syntyi asutuksen ja liikerakennusten rivistön muodostama keskusraitti, Iso Kylätie. Asutuksen painopiste alkoi siirtyä aseman lähetyville.

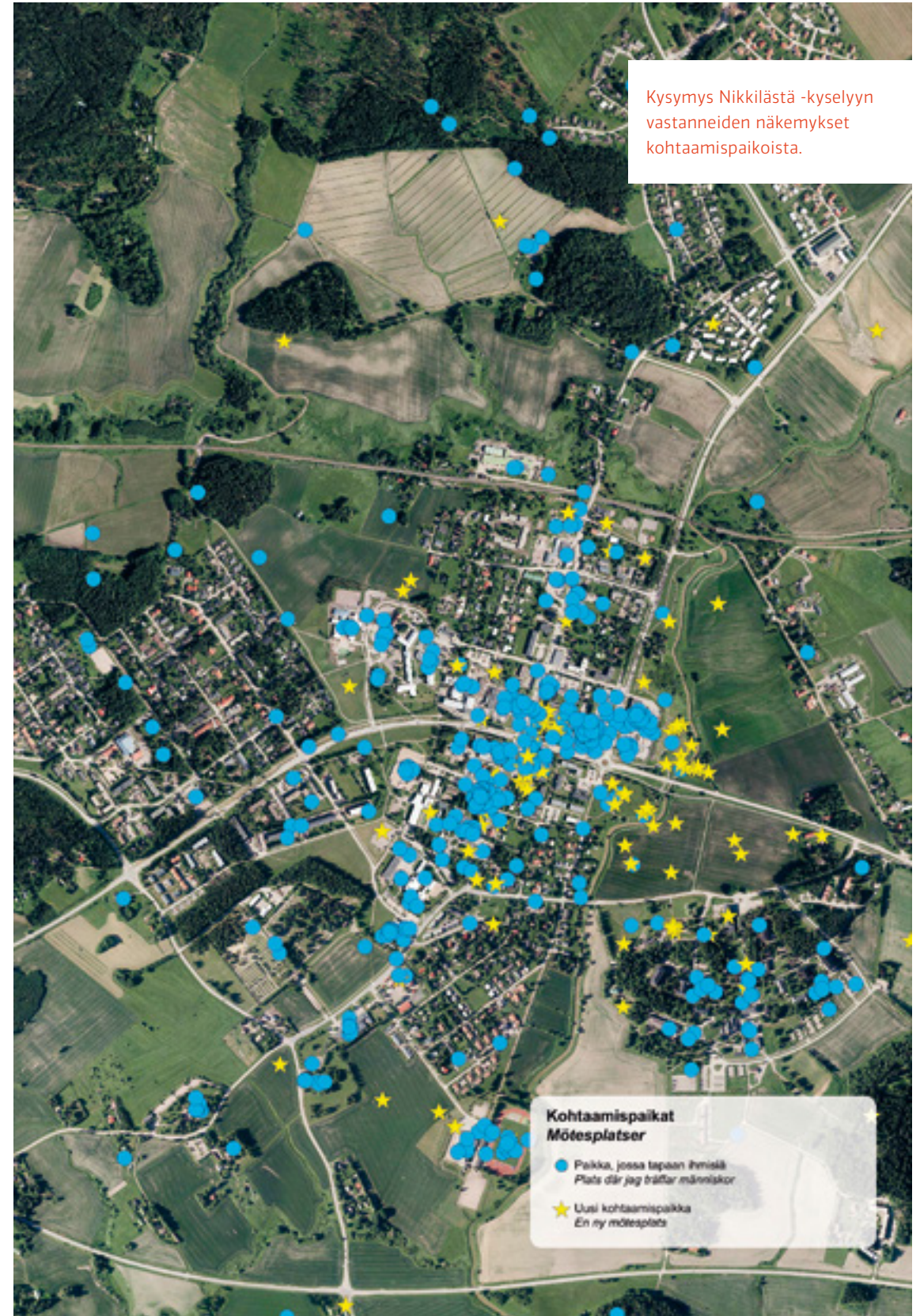
Nikkilän kasvu sai vauhtia Nikkilän sairaalan rakentamisen jälkeen 1910-luvulla. 1950-luvulla taajaman rakentaminen laajeni kirkonkylään, kun Suursuon alue otettiin rakentamiskäyttöön.

Nikkilän uusimmat alueet ovat syntyneet taajaman pohjoispuolelle Paippistentien varteen. Kulttuuriperinnön ja taajaman identiteetin kannalta tärkeä Kirkonseudun ympäristö on säästynyt uudisrakentamiselta.

Nikkilä, Nickby

Sipoon kunnan keskus sijaitsee Nikkilässä Keski-Sipoossa. Nikkilä muodostuu kuudesta taajama-alueesta, joissa on yhteensä noin 3500 asukasta ja alueella työskäkyvää. Nikkilässä sijaitsevat kunnan virastotalo, Kuntala, koulu keskus Nikkilän sydän, Sipoon

Kysymys Nikkilästä -kyselyyn vastanneiden näkemykset kohtaamispaikoista.

Mari ja Pekka Paikkarin Turvapaikka-taideos sijaitsee Nikkiläntien ja Iso Kylätien sekä Nikkiläntien ja Pornaistentien kiertoliittymässä.

Taideohjelma on toteutettu Cultural planning -ohjelman mukaisesti osana kulttuuri-, kaavoitus- ja kehittämistyötä.

vanha 1400-luvulla rakennettu keskiaikainen kirkko ja uudempi 1800-luvun kirkko, arkkitehti Reijo Perkon suunnittelema Sipoon pääkirjasto, jossa on työtilat Sipoon kulttuuritoimella ja Topeliussali sekä 1910-luvulla rakennettu Nikkilän sairaala, jonka rakennukset on osaksi kunnostettu asuin- ja työtiloiksi vuonna 2001.

Nikkilän pohjoispuoli on teollisuusaluetta. Pohjoisosassa sijaitsee vuonna 1874 toimintansa aloittanut Kerava–Porvoo-raideyhteys ja sen varikkoalue. Henkilöjunaliikenne lopetettiin vuonna 2004 Nikkilän sairaalatoimintojen loputtua hieman aiemmin. Taajaman keskusta-alueella ovat kunnan tarjoamat palvelut hallinto- ja terveyskeskuksineen, liiketiloja, muutamia ravintoloita, nuorisotalo Nuorkka sekä teatteri- ja ravintolapalveluita tarjoava Lilla Villan.

Nikkilään on kaavoitettu täydennysrakentamista Sipoon Jokilaaksoon, Kartanon alueelle ja taajamakeskustaan. Kunnan tavoitteena on saada tärkeä raideyhteys uudelleen toimintaan, sekä parantaa taajaman palveluita asukaslukua nostamalla.

Taidehankintaperiaatteet ja taideteokset Nikkilässä

Sipoon kunnassa on käytössä taidehankintaperiaatteet. Näiden

periaatteiden mukaisesti kunta varaa koulujen, päiväkotien, uudisrakennusten ja muiden julkisten tilojen kalustehankintamäärärahoista sekä kiinteistön rakennus- ja korjausmäärärahoista osan taidehankintoihin. Taideteoksia sijoitetaan kunnan tonteille ja julkisiin tiloihin. Taideteostojen tarkoituksena on hankkia pääasiassa nykytaidetta sekä tukea kunnassa ammattiaan harjoittavia kuvataiteilijoita.

Nikkilässä on taideteoksia julkisessa ulkotilassa kahdessa kiertoliittymässä keskustassa. Mari ja Pekka Paikkarin toteuttama taideteos Turvapaikka on vuodelta 2010. Virolaisen taiteilijan Aivar Simson von Seakyn taideteos vuodelta 2012 sijaitsee Segrisuistossa.

Cultural planning -menetelmä

Nikkilän suunnittelussa ja alueen kehittämisessä toteutetaan Suomessa vielä uutta asukkaiden kokemuksia huomioivaa Cultural planning -menetelmää. Kunnan tavoitteena on lisätä yhteistyötä ja vuorovaikutusta asukkaiden kanssa kehittämällä helppoja ja luontevia osallistamismenetelmiä. Osallistamisen tavoitteena on kerätä tietoa ja kokemuksia alueen kehittämiseksi. Kyseessä on uudenlainen lähestymistapa,

jossa taide ja kulttuuri tukevat alueen kehittämistä, ja jossa tavoitteena on Nikkilän vetovoimaisuuden lisääminen yhdessä asukkaiden ja muiden toimijoiden kanssa.

Taideohjelma on toteutettu Cultural planning -ohjelman mukaisesti osana kulttuuri-, kaavoitus- ja kehittämistyötä, johon liittyy olennaisesti yhteistyö asukkaiden ja alueella toimivien kanssa.

Harava-kysely

Nikkilässä kartoitettiin kesällä 2013 karttapohjaisen kyselypalvelun, Haravan, avulla kokemuksia Nikkilästä, kuten mitä paikkoja ja ominaisuuksia alueessa arvostetaan ja miksi. Harava on kyselypalvelu, joka edistää kansalaisten ja yhteisöjen vaikutusmahdollisuuksia omaan elinympäristöön-
sä liittyvässä suunnittelussa ja rakentamisessa.

Kysymys Nikkilästä! -kysely oli osa Kulttuurikäytävä-projektia. Kyselyn tuloksia hyödynnetään muun muassa Nikkilän kehittämistavoitteiden päivittämisessä, asemakaavoituksessa ja kulttuuripalveluiden suunnittelussa. Harava-kyselyn tuloksia on hyödynnetty myös taideohjelman suunnittelussa.

TYÖPAJA TAIDEOHJELMASTA

Nikkilän taideohjelman laatimiseksi järjestettiin Sipoon pääkirjastossa avoin työpaja syksyllä 2014. Työpaja toteutettiin suunnittelupelin avulla. Pelissä kukin osallistuja valitsi itselleen yhden tarjotuista rooleista henkilöidensä pelihenkilöään. Pisteitä pelissä sai jokaisesta uudesta suunnitteluideasta Nikkilän alueella ja keinoista toteuttaa idea.

Työpajan kautta nousi paljon ideoita esille, joista osa on jalostunut mukaan taideohjelmaan. Työpajan aiheet koottiin kahdeksan teeman alle. Aiheita voi kommentoida verkossa osoitteessa trello.com/b/gdoS4MUW

Suunnittelupeliä voivat pelata kaikenikäiset. Peli on jatkossa oiva mahdollisuus kartoittaa lasten ja nuorten toiveita osaksi alueen suunnittelua. Peliä voi tarjota pelattavaksi kouluissa osana opetusta yhteistyössä opettajien kanssa.

TAIDETEOKSET

- Lumitaidetta
- Mediateoksia vanhushuoltoon
- Paikalliset aiheet taiteessa: Sipoonjoen taimen, kivikautisuus ja jääkauden eläimet.
- Runoja-yhteisötaideteos: katuun valotiiliä, joiden alla olevat runotekstit muodostavat reitin. Toteuttajana Lival ja Nina Sivén.
- Viljely-taideteos: viljelty rakenne tai rakennelma taideteoksena. Asukkaiden mahdollista käyttää rakenteessa viljeltyjä tuotteita.
- Peltilehmät takaisin: Miina Äkkijyrkän Peltilehmät takaisin Nikkilään.
- Taide yhdistämään Jokilaakso ja Jokipuisto: teemallinen taideteos, joka yhdistää Jokilaakson ja Jokipuiston asuinalueet.
- Iso Kylätielle Sipoon taiteilijoiden teoksia
- Nuorten taidetta: lukiolaiset toteuttavat taidetta ympäri Nikkilää.
- Potilastaide takaisin: Itäisen Jokipuiston kellotorniin sairaalan potilaiden taide takaisin.
- Lasten taidetta leikkipuistoon: lapset saavat maalata kiviä leikkipuistoihin.
- Monitoimiveistos Lukkarin kouluun: yhteisöllinen ja toiminnallinen monitoimiveistos Lukkarin koululle. Lapset mukaan tekemään.
- Vuodenajat näkyviin taiteella: vuodenaikojä nostetaan esiin niin, että joka vuodenaikana tapahtuu jossain jotain.
- Taiteen yhdistäminen kaikkiin ympäristörakenteisiin

TAPAHTUMAT JA TOIMINTA

- Elämyskatu: Iso Kylätiestä kehitetään elämyskatu, jonka varrella on tapahtumia ja taidetta, esimerkiksi suihkulähde. Luodaan erilaista katutilaa, esimerkiksi läpikuljettava suihkulähde.
- Kevättöräytys!: puhallinorkesterin Kevättöräytys käynnistää kevään.
- Kanoottivuokraus: Sipoon Jokilaakson alueelle kanoottivuokraus joen varteen.
- Jokiluistelu: Sipoonjoelle luistelu-reitti talvella.
- Nikkilän ympäripyöräily
- Musikaalinen luontotapahtuma: Jokipuiston alueella järjestetään luontotapahtuma, jossa musiikki-esityksiä.
- Miesten taidejuoksu: liikunta-tapahtuma miehille, jossa osallistujilla on omatekoiset vaatteet.
- Liukumäki kävelytien varteen
- Ravintola- ja siivouspäivä: Nikkilän elämyskaduksi muutetulla Iso Kylätiellä järjestetään ravintola- ja siivouspäivä.
- Vesifestivaali: Sipoonjoeka aktivoidaan järjestämällä siihen liittyviä tapahtumia, kuten vesifestivaali.
- Yömelonta: Sibbo kanotklubben järjestää öisen melontatapahtuman Sipoonjoella.

KOHTAAMINEN JA KOHTAAMISPAIKAT

- Hiljainen paikka
- Siirtyvä keskusta: Nikkilän keskusta siirtyy vuodenaikojen mukaan. Keskustan paikkaa voi osoittaa ilmassa leijuva, siirrettävä maamerkki.
- Nikkilän Sydämeen sisätori
- Julkisen tilan aktivointi
- Pumppaamosta tapaamispaikka
- Galleria Nikkilän Sydämeen: Nikkilän Sydämeen pienimuotoinen taidegalleria vaihtuville näyttelyille.
- Toimintapuisto: terveyskeskuksen länsipuoliselle puistoalueelle toimintapuisto, joka toteutetaan joukkorahoituksella. Mukana myös kunta ja terveyskeskus.
- Paikkoja, joissa nähdä ja viettää iltaa kavereiden kanssa.
- Monikulttuurinen kohtaamispaikka: kahviloita ja kivijalkamyymälöitä.
- Nuorison temmellyskenttä: skeittipuisto, pelikentät. Sponsoriksi Hartwall.
- Guggenheim: Nikkilään yksityisten rahoittajien toteuttama taidehalli.
- Juhlatalo ja vanha poliisitalo: kirjasto, kulttuurikokous, galleria, elokuvateatteri ja konserttitalo Juhlataloon ja/tai vanhaan poliisitaloon.
- Taideteos kohtaamispaikkana
- Koirapuisto
- Kulttuuri- ja yhdistystalo: vanhasta Juhlatalosta kulttuuri- ja yhdistystalo.
- Suuri leikkipuisto

ASUMINEN JA RAKENTAMINEN

- Kesäasuntoja konteissa: asutaan talvella kerrostaloissa ja kesäksi muutetaan konttikesämökkiin.
- Koti vaihtoon!
- Kotimajoitusta arkkitehtuurikohteissa
- Opiskelijakampus
- Viherkattoja rakennuksiin
- Taiteilijakortteli Iso Kylätien varrelle ja Artborgiin.
- Iso Kylätie suljetaan liikenteeltä: Iso Kylätiestä tehdään kävelykatu tai tori. Torilla järjestetään kirpputori, jossa ilmaiset myyntipaikat.

TYÖPAJAN AIHEET VERKOSSA:

[trello.com/
b/gdoS4MUW](http://trello.com/b/gdoS4MUW)

YRITTÄMINEN JA AMMATINHARJOITTAMINEN

- Panimoravintola
- Omatoiminen taidehalli ja työtiloja Varikolle
- Matkailuidea: historian, kivikautisuuden ja ajattomuuden hyödyntäminen matkailussa.
- Pumppaamosta vesibaari: puhdas vesi tuo hyvää oloa ja matkailijoita Nikkilään.
- Kaupunkitaide-residenssi: residenssi taiteilijoille, jotka työskentelevät kaupunkitaiteen parissa.
- Musiikkia Sipoon kirkossa ja Juhlatalossa: säännöllisiä konsertteja Sipoon kirkkoon ja Juhlataloon.
- Yrttialleé: tori, jossa paikalliset maanviljelijät myyvät raaka-aineita ja tuotteitaan.
- Konttikahvila
- Taidelaina
- Lanttuleirit: lantunviljelyyn liittyvä kansainvälinen festivaali yhteistyössä alueen viljely-yrittäjien, OKM:n ja TAIKEN kanssa.
- Työtiloja asukkaille ja opiskelijoille

VUOROVAIKUTUS JA YHTEISÖLLISYYS

- Idealattia, -tatu tai -seinä: vuorovaikutteinen ilmoitustaulu, jossa tiedotetaan Nikkilän asioista ja jonne voi jättää omia kehittämisideoita sekä äänestää toimenpiteistä.
- Omatoimiviljely: viljelijät vuokraavat alueita, pensaita tai puita asukkaiden käyttöön.
- Asukasyhdistys kyläalueelle

IMAGO

- Sipoon taimen: Sipoonjoen taimenkanta aiheena esiin.
- Ajaton paikka, jossa kasvatetaan taidetta yhdessä.
- Taide kuuluu ja näkyy kaikkialla
- Jokialue puhtaaksi: Lival ja Keravan Energia rahoittamaan Sipoonjoen puhdistamista.
- Monikulttuurisuus ja -kielisyys näkyviin
- Kivikautisuus ja ajattomuus: vesi, tuli, tähtitaivas.
- Jokipuisto on Sipoon Ullanlinna
- Sallivuus: salliva miljöö ja henki helpottaa elämää ja lisää hyvinvointia.
- "Omaleimainen kulttuuri nousee joesta"
- Urbaani kaupunkikylä ympäri vuoden
- Monikulttuurinen elämä kadun varrella
- Kaikki nousee omasta kulttuurista

TOIMINTATAVAT JA KEHITTÄMINEN

- Julkisen tilan käyttöön liittyvän lupamenettelyn helpottaminen esim. pop-up-tapahtuma
- Uusia rahoitusmallikokeiluja: uudet rahoitusmallit, jotka kannustavat rakentajia esimerkiksi julkisen taiteen toteuttamiseen.
- Arkkitehtuurikilpailuja ja kehittämishankkeita: haetaan rahoitusta suunnittelu- ja kehittämishankkeisiin EU:lta, valtiolta, Sitralta tai Tekesiltä.
- Henkilöjunaliikenne Nikkilään
- Sipoon taiteilijat ry:lle rahoitusta: yhdistys voisi hakea rahoitusta valtiolta tai esimerkiksi Jane ja Aatos Erkon säätiöltä.

NIKKILÄN

TAIDE-

OHJELMA

NIKKILÄN TAIDEOHJELMA

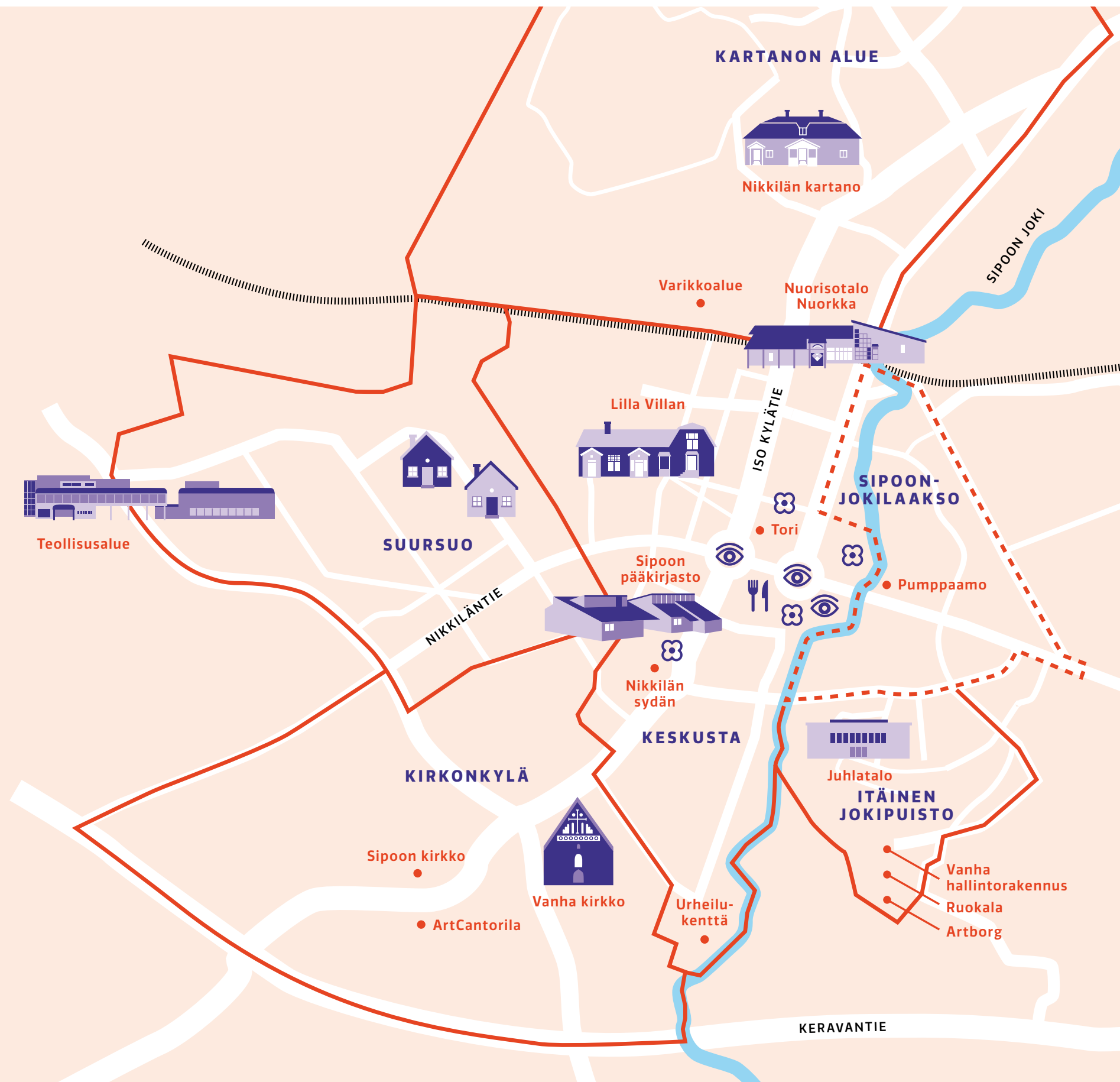
Ohjelma kattaa viisi teemallista kehystä taiteen ja tapahtumien toteuttamiseksi taajama-alueilla.

Ohjelman avulla halutaan madaltaa kynnystä luovaan toimintaan osallistumiseen oman asuinalueen viihtyisyyden puolesta, sekä toteuttaa taiteellisesti korkeatasoisia taidehankkeita.

Taideohjelmaa päivitetään 2–3 vuoden välein saatujen kokemusten ja palautteen pohjalta.

KARTTAMERKINNÄT

- Alueen raja
- ||||| Junarata
- 👁️ Taideteos
- 🌸 Oleskelualue
- 🍴 Ruokapalvelut

NIKKILÄN MALLI

Taideteoksien ja tapahtumien organisointi toteutetaan kevyellä hallintorakenteella osana normaalia virkатыötä. Tarkoituksena on edistää vuorovaikutusta asukkaiden ja kunnan eri toimien välillä.

Toiminta ja rahoitus

Taideohjelmatyössä on kehitetty taiteen toteutus- ja rahoitusmalli, Nikkilän malli. Ohjelmassa taidehankkeiden kohteina ovat rakennettu ja luonnon ympäristö: julkinen, kaikkien käytössä oleva yhteinen ulkotila ja virkistysreitit sekä kunnan omistamat julkiset rakennukset, kuten koulut ja päiväkodit.

Nikkilän taideohjelmaa toteutetaan syksystä 2015 alkaen. Ohjelmaa on käsitelty Sipoon johtoryhmässä. Taideohjelma esitellään ja käsitellään kunnan luottamuselimissä syksyllä 2015. Malli toimii Nikkilässä pilottina, jonka tarkoituksena on edistää hyvän elinympäristön toteutumista, kehittää alueen vetovoimatekijöitä ja lisätä keskustan elinvoimaisuutta. Mallissa hyödynnetään muun muassa täydennysrakentamiseen liittyviä mahdollisuuksia sekä edistetään asukkaiden oma-aloitteiseen toimintaan liittyvien tapahtumien toteuttamista.

Taide ja kulttuuri liitetään kunnan toimissa osaksi asumista, liikkumisympäristöä ja ympäristörakenteita. Taiteella ja kulttuurilla luodaan uutta ilmettä rakennettuun ympäristöön.

Nikkilän mallissa taiteen ja tapahtumien toteutus on suunniteltu kevyellä hallintorakenteella osaksi normaalia virkатыötä. Tar-

koituksena on edistää vuorovaikutusta asukkaiden ja kunnan eri toimien välillä.

Nikkilän mallin toteutuksesta vastaa kunnan taidetyöryhmä. Kulttuuripalvelut valmistelee taidetyöryhmälle tehtävät ja koordinoi hankkeita. Pysyvät taideteokset toteutetaan osana

Taidetyöryhmän työskentelyyn osallistuvat kunnan kaavoituskeskus, tekninen osasto ja kulttuuripalvelut.

monialaisia suunnittelu- ja rakentamishankkeita. Taidehankkeet toteutetaan puoleksi yksityisellä ja puoleksi julkisella rahoituksella. Vastaavia eri paikkakuntiin yksilöityjä malleja löytyy Tampereen Vuoreksesta, Helsingin Arabianrannasta ja Kalasatamasta sekä Porvoon Länsirannasta.

Nikkilän taideohjelmatyön aikana on haastateltu asiantuntijoita taidehankkeiden toteutus- ja rahoituskäytäntöjen

selvittämiseksi. Jaetun tiedon ja hankkeista saadun kokemuksen pohjalta Nikkilän mallia on kehitetty mahdollisimman toimivaksi niin asukkaiden ja taiteilijoiden kuin kunnan ja rakentajien näkökulmasta. Mallia ja sen käytäntöjä tulee tarkastella ja kehittää jatkossa esimerkiksi 2–3 vuoden jaksoissa.

Taidetyöryhmä

Taidehankkeiden toteutumisesta Nikkilässä vastaa taidetyöryhmä. Taideohjelman ohjausryhmä jatkaa työskentelyä taidetyöryhmänä osana normaalia virkатыötä, niin että työskentelyssä on edustettuna asiantuntemus kunnan kaavoituskeskuksesta, teknisestä osastosta ja kulttuuripalveluista.

Moniammatillisen ja kunnan eri hallintoalat yhdistävän työryhmän toiminnalla varmistetaan, että tieto taidehankkeiden liittymisestä kokonaishankkeisiin on sujuvaa, ja että osaaminen suunnitelmien yhdistämisestä on edustettuna työryhmässä sekä varmistetaan osaamisen ja tiedon kulku hankkeiden läpiviennissä.

Kulttuuripalvelut kutsuu ryhmän koolle arviolta 6–10 kertaa vuodessa käynnissä olevista hankkeista riippuen.

Taidetyöryhmä tekee vaihto-

ehtoiset ehdotukset tärkeysjärjestyksessä KJ:lle / jorylle joka valitsee ja toimii esittelijänä KH:lle. Päätökset varojen käyttöä tehdään hallinto- ja toimintäsääntöjen mukaisesti.

Taidetyöryhmä tekee esityksen toteutettavista taidehankkeista ja taiteilijavalinnoista. Taideryhmässä arvioidaan yhdessä alkavat kaavoitus-, suunnittelu- ja rakennushankkeet, tehdään esitykset taidehankkeista, esitetään hankekohtaiset budjetit, sekä tehdään tilaussopimukset taiteilijoiden kanssa ja suunnitelmat siitä miten hankkeita edistetään.

Taidetyöryhmä vastaa hankkeiden korkeasta laadusta, taiteellisesta tasosta ja taiteellisten arvojen toteutumisesta. Taidetyöryhmässä tulee olla asiantuntemusta taidehankkeiden sopimus- ja tilauskäytännöistä, luonnoskatselmuksista ja taiteen sisällöllistä arvoista kuin myös valaistuksesta, teosten rakenteista ja perustamisesta, infra- ja viherympäristöstä sekä arkkitehtuurista ja kaavoituksesta.

Kunnan Talous- ja hallintopalvelut avustavat taidetyöryhmää asiantuntemuksellaan varojen hallinnoinnissa. Taidetyöryhmä toimii vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa.

Taideohjelmassa on monimuotoiseen kulttuuriseen toimintaan liittyvää aktiviteettia asukkaille, harrastajille, matkailijoille ja alan ammattilaisille. Tapahtumi-

en järjestämiseen liittyvät kriteerit ovat erilaiset kuin julkisten taideteosten toteuttamisen. Tapahtumissa tärkeää on toimijoista kumpuava tekeminen, mahdollisuus toteuttaa omia ideoita julkisessa tilassa, monimuotoisen luovan toiminnan mahdollistaminen ja keskustan vetovoimaisuuden vahvistaminen.

Toiminnan ja sisällöntuotannon tulee olla asukaslähtöistä, jota taidetyöryhmä ja kulttuuri-toimi voivat tukea omalla toiminnallaan. Kunta voi luoda kanavia ideoiden esittämiseksi ja toteuttamiseksi julkisessa tilassa.

Asiantuntijapalvelut

Taidetyöryhmä vastaa pääsääntöisesti omalla asiantuntemuksellaan hyväksytyjen taidehankkeiden suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Taidehankkeiden toteuttamisessa voidaan ostaa taideasiantuntijapalveluja. Asiantuntijapalveluja tulee hankintalain määräämissä puitteissa kilpailuttaa.

Kulttuuripalvelut kutsuu taidetyöryhmän koolle ja huolehtii kokousjärjestelyistä. Kulttuuripalvelut tekee esitykset ja koordinoi taidehankkeita. Kulttuuripalvelut vastaa taidehankkeiden läpiviennistä sekä huolehtii taidehankkeisiin liittyvien suunnitelmien yhdistämisestä muun suunnittelun kanssa, taideteosten tilaussopimusten valmiste-

lusta, kunnossapito-ohjeistusten valmistamisesta ja hankkeiden dokumentoinnista.

Kulttuuripalvelut toimii yhteyshenkilönä kunnan eri toimien välillä toteuttaen näin myös Cultural planning -menetelmää, tuottaa tiedotus- ja viestintämateriaalia ja tekee yhteistyötä alueen koulujen, päiväkotien, nuorisotoimen ja vanhustenhuollon sekä asukkaiden kanssa.

Rakentaminen ja kunnossapito

Taideteosten toteuttamiseen rakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä liittyy teosten luonteesta ja kohteista riippuen esimerkiksi kiinnittämiseen, perustamiseen, valaisemiseen, pystytykseen ja kuljetuksiin liittyviä töitä sekä rakennustyömaan työmaakäytäntöihin ja logistiikkaan liittyviä säännöksiä ja vastuita. Kunnan tekniseltä osastolta on hyvä nimetä taidehankkeisiin oma yhteyshenkilö.

Taideohjelman toteutuksessa huomioidaan taideteosten huolto osana Nikkilän taajama-alueiden normaalia kunnossapitotyötä tai sen hankintaa ostopalveluna. Taideteosten tilaussopimukseen sisällytetään kunnossapito-ohjeistusten laatiminen. Väliaikaisten taideteosten osalta sopimukseen sisällytetään myös niiden elinkaari.

TAIDEOHJELMAN PERIAATTEET

**Taidehankkeet =
taideteokset + tapahtumat + esitykset + residenssi**

- Ohjelman rahoituksesta osoitetaan pysyviin taidehankkeisiin kohdistuviin kustannuksiin 80 prosenttia ja väliaikaisten tapahtumien järjestämiseen 20 prosenttia.
- Taiteen toteutus liitetään hankesuunnitelmiin ja huomioidaan seuraavan vuoden talousarvioon sekä budjettiin pidemmälle aikavälille.
- Taideteoksia toteutetaan rakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä ulkotiloihin muun muassa toreille, virkistysalueille, siltoihin, bussikatoksiin, kiertoliittymiin, rakennusten fasadeihin ja rakennusten piha-alueille kunnan maalla.
- Taideohjelma kohdistuu yksityiseen rakentamiseen sekä kunnan omaan suunnitteluun ja rakentamiseen sekä peruskorjaukseen. Pysyviä taideteoksia sijoitetaan kunnan omistamille maa-alueille.
- Taideteosten sijoittaminen julkisten rakennusten, kuten koulujen ja päiväkotien sisätiloihin toteutetaan osana sisätilojen suunnittelua ja hankintaa käytössä olevan taidehankintaperiaatteen mukaisesti.
- Taideasiantuntijan koordinoitavuuden osuus huomioidaan osana rahoitusta.

Taideohjelman toteutukseen kerättävä rahoitus käytetään pysyvän julkisen taiteen toteutukseen ja isompien tapahtumien järjestämiseen.

Nikkilän taideohjelman rahoitusmalli

Taideohjelman toteutukseen kerättävä rahoitus käytetään pysyvän julkisen taiteen toteutukseen ja isompien tapahtumien järjestämiseen. Pienempiä ohjelmassa esitettyjä tapahtumia Kulttuuritoimi pyrkii toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan vuosibudjettinsa sisällä.

Rahoitusta kerätään tontinluovutusten yhteydessä perittävillä kerrosneliömaksuilla sekä infrarakentamiseen kohdistuvalla rahoituksella. Saatua testamenttilahjoitus suunnataan Nikkilään kohdistuviin taidehankkeisiin niin, että varat osoitetaan testamenttilahjoituksen hengen mukaiseen toimintaan.

Kerrosneliömaksut tontinluovutusten yhteydessä

Kerrosneliömaksuihin sisällytetään taideohjelmamaksu Sipoon Jokilaakson ja Kartanon alueilla ja tulevaisuudessa myös Itäisen Jokipuiston alueella. Kertyviä varoja käytetään alueille toteutettavaan julkiseen taiteeseen sekä taideteosten ja tapahtumien kordinointiin. Taideteokset sijoitetaan kunnan omistamalle maalle, jolloin niiden ylläpito on kunnan vastuulla. Toteutettavat taideteokset ovat osa kunnan julkista taidekokoelmaa. Rakentajien

edustajat voivat osallistua taide-työryhmän kokouksiin, joissa käsitellään rakennusalueisiin liittyviä taidehankkeita.

Kerrosneliömaksut ovat osa taideohjelman yksityistä rahoitusta.

SIPOON JOKILAAKSO

- toteutusaikataulu noin 2016–2026
- 40 000 k-m²
- taideohjelmamaksu 3 €/k-m².

KARTANON ALUE

- toteutusaikataulu noin 2016–
- Nikkilän malliin pohjaavaa asumista on 120 000 k-m²
- taideohjelmamaksu 2 €/k-m².

Taideohjelmaan pohjaavia rakennuskerrosneliöitä on Nikkilässä yhteensä 160 000 k-m².

Infrarakentamiseen kohdistuvien taidehankkeiden rahoitus

Taideohjelmassa esitetään infrarakentamiseen kohdistuvien taidehankkeiden rahoitusta ennakoitavalla ja kiinteällä rahoitusosuudella. Taidehankkeisiin kohdistuva rahoitus nostaa lähiympäristösuunnittelun ja -rakentamisen laatua. Kun teokset sijoittuvat infrarakentamisen alueelle eli julkiseen tilaan, ihmisten oleskelu- ja liikkumisympä-

ristöön, taideteos korvaa näihin kohteisiin toteutuessaan osaksi muuta työtä ja rakenteita. Infrarakentamiseen liittyviä kohteita ovat muun muassa kiertoliittymät, sillat, puistot ja aukiot, hulevedet sekä julkiset rakennukset.

Taideohjelmassa esitetään, että infrarakentamiseen kohdistuvien taidehankkeiden rahoitus huomioidaan hankekohtaisesti vuosittain kunnan omassa budjetissa.

Infraan liittyviä töitä ovat myös teosten perustamis-, valaistus-, pystytys-, kuljetus- sekä huoltotyö.

Testamenttilahjoitus

Testamenttilahjoitus liitetään osaksi taideohjelman rahoitusta.

Yhteisörahoitus

Yhteisörahoitus mahdollistetaan, jos asukkailla tulee tähän liittyviä toiveita heidän esittämiinsä kohteisiin.

Taidehankkeiden kustannukset ja tavoitteiden määrittäminen

Jotta taideohjelmassa voidaan edetä sen toteutukseen, tarvitaan arvio ohjelmaan liittyvien hankkeiden kustannuksista. Tämä auttaa tavoitteiden määrittelyssä rahoitukselle sekä muokkaa ohjelmaa myös tavoitteiden mukaiseksi.

OMATOIMISET ESITYKSET

Keskustat muodostuvat mielenkiintoiseksi ja houkutteleviksi, kun asukkaat ja luovan alan toimijat voivat toteuttaa ja aktivoida omia tapahtumia ulkotilassa. Näin on aika ajoin tarjolla pieniä yllätyksiä.

Mahdollisuus toimia sisällöntuottajana ja esiintyjänä

Elävä keskusta muodostuu siellä liikkuvista ihmisistä ja tapahtumista, oleskelusta julkisessa tilassa. Mielenkiintoiseksi ja houkutteleviksi keskustat muodostuvat erityisesti silloin, kun niissä voidaan toteuttaa asukkaiden itsensä aktiivisia ja toteuttamia tapahtumia. Näin on aika ajoin tarjolla pieniä yllätyksiä, jotka houkuttavat väkeä liikkeelle ja ulos asunnoista.

Nikkilän keskustaan luodaan alue, jossa voi toteuttaa omatoimisia katuesityksiä, järjestää pienimuotoisia tapahtumia, kuten kirpputoreja, tavaroiden vaihtoa, katutansseja tai lantufestivaaleja. Alueella esiintymisen tehdään helpoksi. Verkkoon luodaan esitysten tapahtumakalenteri, jonka avulla voidaan varata aika ja paikka, ilmoittaa esityksestä tai tapahtumasta ja kutsua muita mukaan. Kun varaus on tehty, on lupa esiintyä!

Katuesiintymisille ja -tapahtumille osoitetun alueen avulla halutaan kannustaa ja mahdollistaa asukkaiden ja luovan alan toimijoiden omatoimisten ohjelmien ideointia ja toteuttamista. Esiintymisiin voidaan kannustaa myös kouluissa.

Taideohjelman rahoitukseen sisällytetään pieni määräraha, jolla ylläpidetään avointa verkkosivustoa sekä tuetaan pienellä summalla noin kolme asukkai-

 Katuesiintymisille ja -tapahtumille osoitettu alue

den toteuttamaa esitystä ja yhtä inspiroivinta tapahtumaa vuodessa. Asukkaat voivat lähettää ehdotuksia esityksistä ja tapah-

tumista taidetyöryhmälle. Asukkaat voivat myös muodostaa ryhmän, joka valitsee vuosittain tuettavat katuesitykset.

KULTTUURI- TILAT

Itäisen Jokipuiston tyhjiin oleviin rakennuksiin on mahdollista toteuttaa toimitilat taiteilijaresidenssille, työtiloja sekä tilan vaihtuville näyttelyille osana muuta toimintaa ja palveluita.

Tyhjiin olevat tilat käyttöön!

Katuesitykset keskustan alueella muodostavat avoimen kulttuuritilan ilman seiniä. Näiden lisäksi Nikkilään tarvitaan myös kiinteitä kulttuuritiloja. Itäisen Jokipuiston (ent. Nikkilän sairaala) alueella on käyttämätöntä potentiaalia tyhjiin olevissa rakennuksissa. Näiden uudelleenkäytön suunnittelussa kulttuuritilojen toteuttaminen osana kokonaisuutta palauttaa mahdollisuuden esitellä Nikkilän sairaalan potilastöitä sekä toteuttaa sairaalassa kehitettyjä terapia-muotoja uusista hyvinvoinnin näkökulmista.

Tyhjiin oleviin rakennuksiin voi uudelleenkäytön yhteydessä toteuttaa toimitilat taiteilijaresidenssille, työtiloja taiteilijoille, tieteilijöille ja taiteeseen liittyvässä tuotannollisessa työssä toimiville, tilan vaihtuville näyttelyille sekä lisätilaa kulttuuritoimelle. Edullisten työtilojen tarjoaminen mikroyrittäjille ja ammatinharjoittajille mahdollistaa kommunikaation, uudenlaisen työn ja asumisen muotojen kehittämisen kulttuurisesti arvokkaaseen ympäristöön.

Nikkilän kaupunkitaideresidenssi

Yksi taideohjelman kokonaisuudesta on kansainvälisen residenssin, vierastilan käynnistäminen

Nikkilään. Residenssitaiteilija elävöittää aluetta toiminnallaan. Residenssitoiminta luo myös verkostoja paikallisille taiteilijoille ja kulttuuritoimelle.

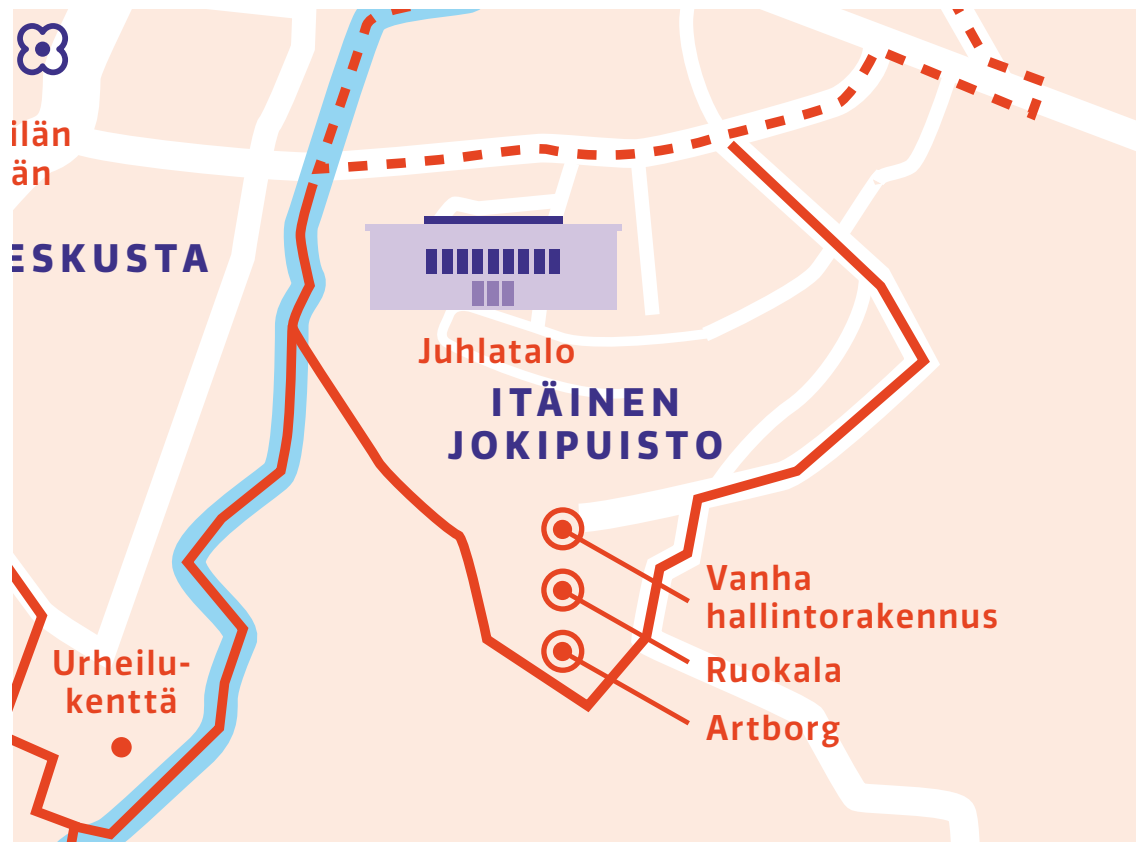
Vieraileviksi taiteilijoiksi valitaan hakemusten perusteella taiteellisesti korkeatasoisia ja kiinnostavia tekijöitä. Taidetyöryhmä määrittelee tarkemmin residenssitoiminnan puitteet, kuten esim. vierailujaksojen pituudet ja taiteilijoiden valintaperusteet.

Lähtökohtana tulisi kuitenkin olla, että vierailevalta taiteilijalta ei peritä residenssitalasta vuokraa, eikä ylläpitomaksuja, jotta hakijoiksi saadaan ansioituneita kuvataiteilijoita. Vierailevalle taiteilijalle tarjotaan yhteistyömahdollisuutta alueen muiden toimijoiden kanssa teosprojektien toteutuksessa ja mahdollisuutta hakea näyttelyaikaa näyttelytilaan. Kauden residenssitaiteilija voi osallistua triennaaliin siihen järjestetyllä oheistapahtumalla.

Residenssi suunnitetaan kaupunkitaideteisiin, joka tukee taideohjelman kokonaisuutta. Residenssin käynnistäminen tarjoaa mahdollisuuden löytää kansainvälisesti kiinnostavia taiteilijoita toteuttamaan pysyviä taideteoksia taajama-alueille. Vierailevien taiteilijoiden valinta voidaan toteuttaa kaikille ammattitaiteilijoille suunnattuun avoimeen ja kansainväliseen hakuun perustuen.

Edullisten työtilojen tarjoaminen mikroyrittäjille ja ammatinharjoittajille mahdollistaa kommunikaation, uudenlaisen työn ja asumisen muotojen kehittämisen kulttuurisesti arvokkaaseen ympäristöön.

Valituilta taiteilijoilta voidaan edellyttää residenssin aikana toteutettujen työprosessien julkista esittelyä oleskelukauden päätteeksi. Vierailevat taiteilijat voivat esitellä taiteellista työtään luennoimalla, järjestämällä työpajoja tai näyttelyitä, vierailemalla kouluissa ja yrityksissä tai muulla kunkin taiteilijan työskentelyyn sopivalla tavalla.

📍 Itäisen Jokipuiston rakennukset, joihin on mahdollista toteuttaa kulttuuritiloja

Tiloja tieteelle ja taiteelle

Nikkilän sairaala on ollut Suomessa edelläkävijä uusien hoitomuotojen kehittämisessä. Sairaalassa kehittyi 1930-luvulla potilasorkesterin ja yhteislaulu-illojen pohjalta musiikkiterapia. Kuvallinen ilmaisu oli tuolloin myös käytössä. Taideterapia muotoutui Nikkilän sairaalassa 1959 perustetun piirustuskerhon pohjalta. Tähän ainutlaatuiseen historiaan pohjaten olisi merkityksellistä, jos tulevaisuudessa näihin terapiamuotoihin liittyvää toimintaa, tutkimusta ja näyttelyitä käynnistyisi uudelleen Itäisen Jokipuiston alueella.

Residenssitoiminnan lisäksi

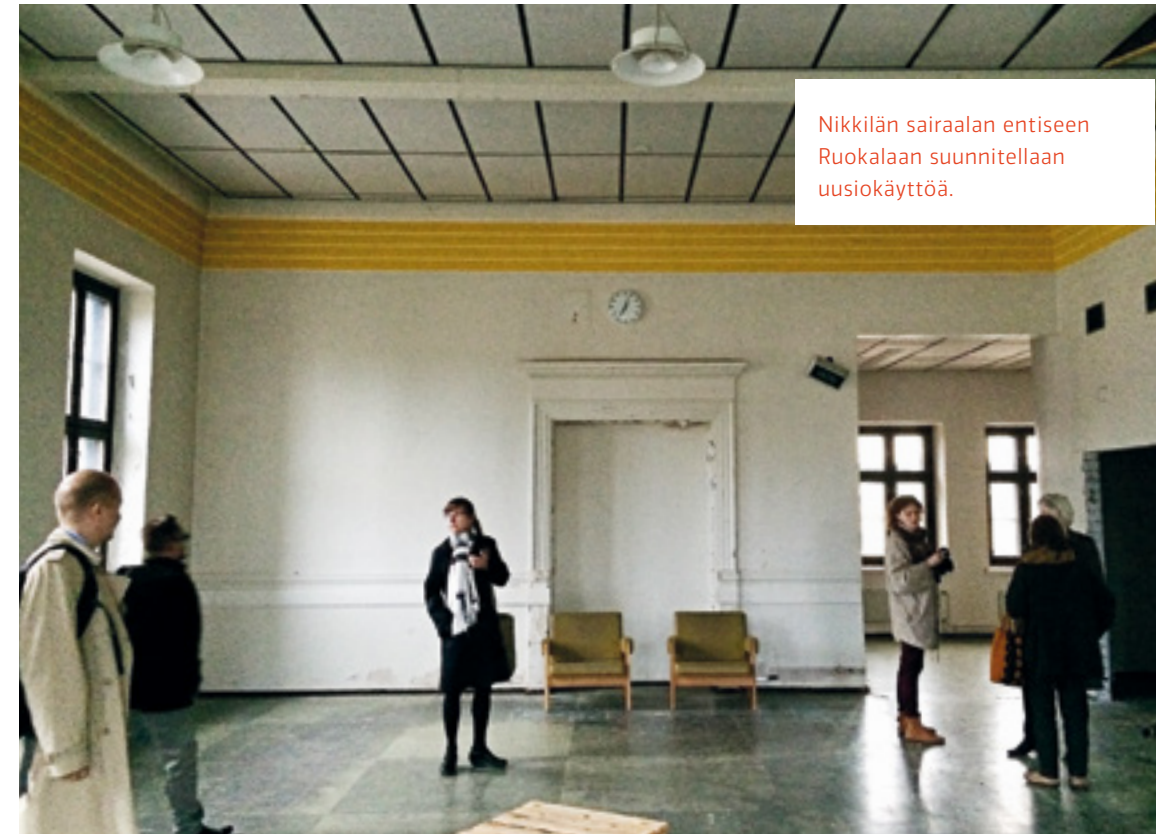
Jokipuiston tyhjiin oleviin rakennuksiin voi kunnostaa tutkijanhuoneita sekä mahdollistaa seminaarien ja konferenssien järjestämisen. Tämä palauttaisi alueelle yhteistyön tieteen ja taiteen välille luoden uusia yhteyksiä toiminnalle.

Potilastyökokoelma

Helsingin kaupungin museon omistamaan Nikkilän sairaalan potilastyökokoelmaan kuuluu noin 5000 maalausta, piirustusta, käsityötä ja askartelua. Kokoelman vanhimmat säilyneet työt ovat vuodelta 1919 ja uusimmat 1990-luvulta. Työt ovat olleet esillä vanhassa hal-

linterakennuksessa sairaalan ollessa vielä toiminnassa. Nyt ainutlaatuinen kokoelma on arkistoituna varastossa.

Potilaiden signeeraamat työt ovat arkaluonteista materiaalia ja niihin liittyy yksityisyyden suoja. Kulttuuritoimi on toteuttanut yhteistyössä Helsingin kaupungin museon kanssa kolme teemallista näyttelyä potilastyökokoelmasta vuosina 2006, 2007 ja 2014. Kulttuuritoimi on kiinnostunut jatkamaan potilastyökokoelmaan liittyvien teemallisten näyttelyiden toteuttamista tulevina vuosina. Kokoelma tarjoaa monia lähestymistapoja ja mahdollisuuksia yhdistää näyttelyihin nykytaiteen teoksia sekä tiedettä.

Nikkilän sairaalan entiseen Ruokalaan suunnitellaan uusiokäyttöä.

Taideohjelmassa esitetään teemanäyttelyiden järjestämistä potilastyökokoelmasta joka toinen vuosi yhteistyössä Helsingin kaupungin museon kanssa. Ohjelman suunnittelun aikana ohjausryhmässä keskusteltiin myös potilastyökokoelman perustamisesta, mutta hanketta pidettiin vielä liian haasteellisena.

Potilastyökokoelma on Suomen ja Euroopan mittakaavassa ainutlaatuinen niin laajuudeltaan kuin ajalliselta edustavuudeltaan.

Näyttelytila

Taideohjelmatyössä esitetään tilan perustamista vaihtuville näyttelyille Itäisen Jokipuiston

alueelle. Tämä toteuttaisi asukkaiden ja taiteilijoiden toiveen näyttelytilasta Sipoon keskustassa. Näyttelytilassa on suunniteltu pidettäväksi teemalliset potilastyökokoelmaan näyttelyt, residenssitaitelijoiden näyttelyt ja avoimeen hakuun perustuvat taiteilijoiden yksityis- ja ryhmänäyttelyt.

Näyttelytoiminta tukee toteutuessaan myös muita toimintoja alueella, kuten esimerkiksi ravintolapalveluita tuoden näille asiakkaita. Kulttuuritoimi ja taidetyöryhmä jatkavat selvittämistyötä näyttelytilan toteuttamisesta sekä sen toiminnan ja ohjelman suunnittelua.

Nikkilän sairaalan potilastyökokoelma on Suomen ja Euroopan mittakaavassa ainutlaatuinen niin laajuudeltaan kuin ajalliselta edustavuudeltaan.

NIKKILÄN TRIENNAALI

Tapahtuma keskittyy ulkotilassa esitettävään väliaikaiseen kaupunkitaiteeseen. Joka kolmas vuosi toteutetaan rakennettua tilaa oivaltavasti käyttävä, uutta ajattelua luova, yllätyksellinen ja taiteellisesti korkeatasoinen teos.

Triennaalin aikana tuttu ympäristö muuttuu uudeksi

Joka kolmas vuosi järjestettävä tapahtuma keskittyy ulkotilassa esitettävään väliaikaiseen kaupunkitaiteeseen. Triennaaliin toteutetaan rakennettua tilaa oivaltavasti käyttävä, uutta ajattelua luova, yllätyksellinen ja taiteellisesti korkeatasoinen taideteos Nikkilän alueelle.

Taiteilijavalinta voidaan tehdä avoimen pohjoismaisen haun kautta, vaihtuvan kuraattorin työn tuloksena tai tarjoamalla mahdollisuutta residenssitaiteilijalle.

Triennaalin organisointi voi myös vaihdella eri tapahtumavuosina. Taideteos pyritään esittämään aina eri kohteissa tarjolla olevia mahdollisuuksia hyödyntäen ja taiteilijan toiveita kuunnellen.

Nikkilän triennaalia markkinoidaan laajasti ja sen yhteyteen pyritään koordinoimaan oheistapahtumia, kuten keskustelutilaisuuksia, esityksiä, elokuvia, luentoja ja ammattilaistapahtumia. Ensimmäinen triennaali on

suunniteltu järjestettäväksi vuonna 2018. Tapahtuma järjestetään kaikille avoimena ja pääsymaksettomana. Oheistapahtumat voivat olla osaksi maksullisia.

Triennaalin tavoitteena on antaa mahdollisuus ja tila omaperäisten ja keskustelua herättävien taideteosten luomiselle, sekä saada taideteoksien avulla tuttuun ympäristöön uutta ilmettä. Tapahtuma kasvattaa hyvin organisoituna tietoisuutta Nikkilästä ja tuo alueelle kävijöitä.

Potilastyökoelma on ollut esillä vanhassa hallintorakennuksessa.

TEOKSIEN TOTEUTUS TAAJAMA- ALUEILLE

Taidetyöryhmä valitsee taiteilijat ja kohteet, joihin taideteoksia sijoitetaan. Nikkilän mallissa ei nosteta esille yksittäistä teemaa taiteen toteutukseen vaan annetaan luovuudelle vapaa tila.

Taiteilijan tulkinta paikasta

Taideteoksia toteutetaan kaikille Nikkilän taajama-alueille uudis-, täydennys- ja korjausrakentamisen yhteydessä. Taideohjelmassa ei nosteta esille yksittäistä teemaa taiteen toteutukseen vaan annetaan luovuudelle vapaa tila. Usein aihe maailma kumpuaa taiteilijavalintojen ja toteutuskohteiden kautta. Taiteilijavalinnoista ja teoskohteista päättää taidetyöryhmä.

Nikkilän mallissa hyödynnetään taiteilijan valintatyössä julkista, kaikille avointa Ympäristötaiteen säätiosä vuonna 2015 avattavaa sähköistä taidepankkia. Valtakunnallisesti toimivassa Taidepankissa on esillä ajan tasalla olevaa tietoa taiteilijoista ja referenssikohteista. Hankekoh- taisten taiteilijapankkien ylläpi- to on usein työlästä niin kunnille kuin taiteilijoillekin. Avoin pankki vähentää työtä yksittäisissä kohteissa, tavoittaa parhaiten ammatissa toimivat taiteilijat ja toimii laadun kriteerinä.

MITÄ TOTEUTETAAN JA MINNE?

Jokaiselle taajama-alueelle toteutetaan sekä pysyviä että väliaikaisia taideteoksia tai taideteos.

Taideteoksia toteutetaan uudis-, täydennys- ja korjausrakentamisen yhteydessä.

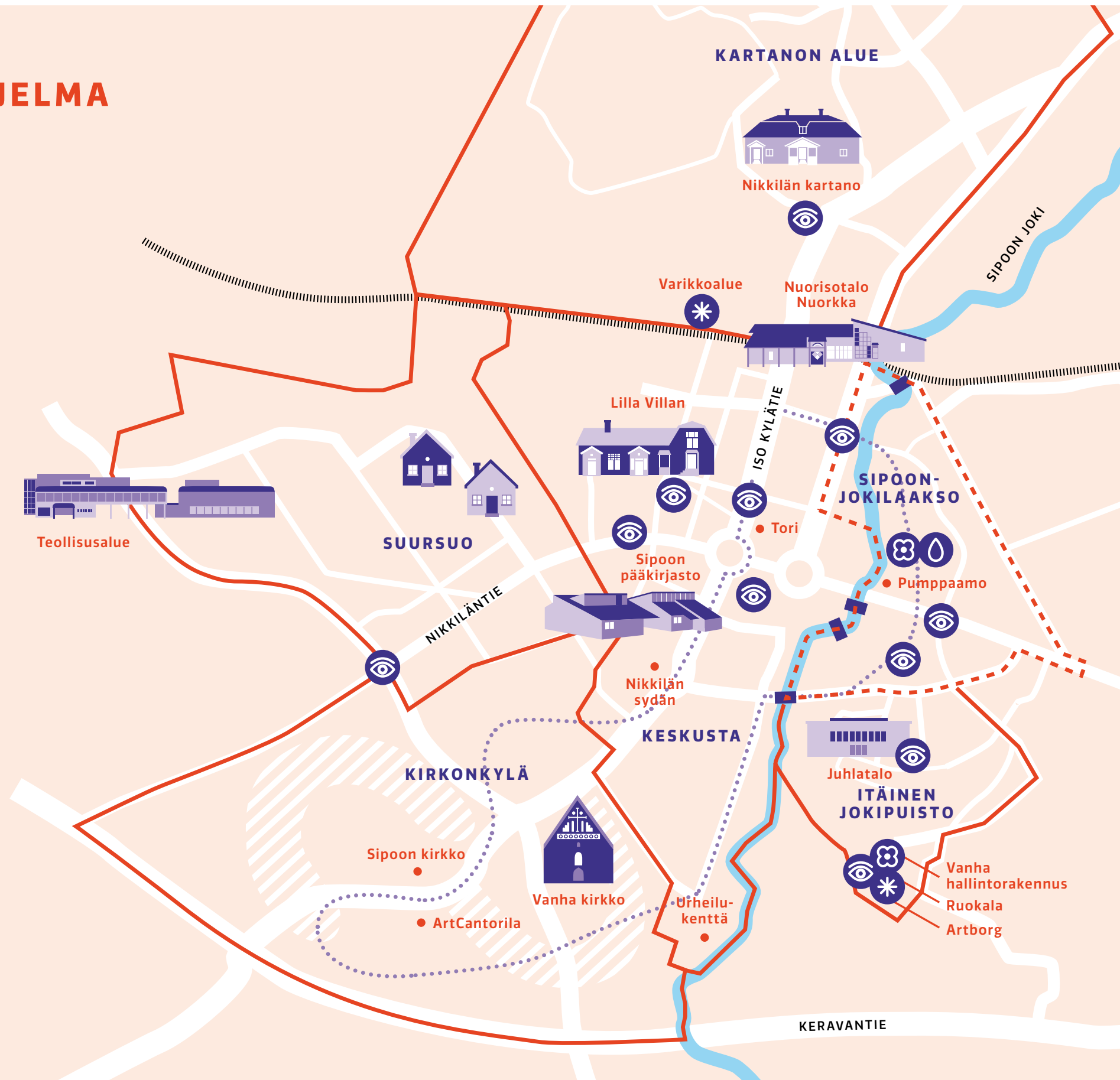
Ohjelmassa on esillä useita taideteosten sijoituskohteita, joista taidetyöryhmä valitsee ja päivittää toteutettavat teoskohteet.

NIKKILÄN TAIDEOHJELMA – UUDET KOHTEET

Nikkilän taajama-alueille toteutetaan tulevina vuosina uusia taideteoksia, kulttuuritiloja ja -tapahtumia suunnitelmallisesti rakentamisen ja peruskorjauksen yhteydessä.

KARTTAMERKINNÄT

- Alueen raja
- ||||| Junarata
- //// Valaistu alue; valotaideteos
- Katuesiintymis- ja tapahtuma-alue
- Uusi kävelyreitti
- ✳️ Tulevaisuuden tila
- 👁️ Mahdollinen taideteoskohde
- 💧 Vesiaiheinen teos
- 🌿 Uusi oleskelualue
- Uusi silta

Taideteosten paikat Nikkilän taajamissa

Nikkilän kartanon alue

Nikkilän asutus on keskittynyt keskiajalla kartanon ja kirkon alueille. Nikkilän rälssisäteri eli Nikkilän kartano muodostettiin vuonna 1606 kolmesta lahjoitustilasta. Kerava–Porvoo-rata valmistui alueelle vuonna 1874. Kartanon alue on nykyisellään pientalovaltaista asutus- ja virkistysaluetta. Kartanon alueelle on kaavarungossa kaavoitettu lisärakentamista.

Tontinluovutusten yhteydessä kerätään kerrosneliöihin perustuvaa taideohjelmamaksua. Kertyvät varat käytetään alueelle toteutettavaan julkiseen taiteeseen. Yksityisen rahoituksen avulla toteutetaan arviolta 2–3 taideteosta. Taiteilijoiden valinnasta ja taideteosten sijoituksesta päättää taidetyöryhmä raken-

tamisen edetessä. Periaatteena on, että taideteokset sijoittuvat kaikille avoimiin keskeisiin kohteisiin alueella.

Alueen taideteoskohteet

Varikkoalue voi toimia triennaalin tapahtumakeskuksena, infopisteenä ja teosten rakentamispaikkana. Aluetta kehitettäessä on hyvä tarkastella sitä toiminnasta riippuen myös pysyvän teoksen sijoituskohteena.

Kerava–Nikkilä-junayhteyden toteutuessa tulevaisuudessa muodostuu asemasta ja sen ympäristöstä julkisen taiteen toteutuskohteeksi.

Entisen Svärdfeltin ampumarata-alueen kunnostuksen yhteydessä osa alueesta puhdistetaan

ennen asuin- ja virkistyskäyttöön ottamista. Tämä tarjoaa luontevan mahdollisuuden toteuttaa kohteeseen taideteos.

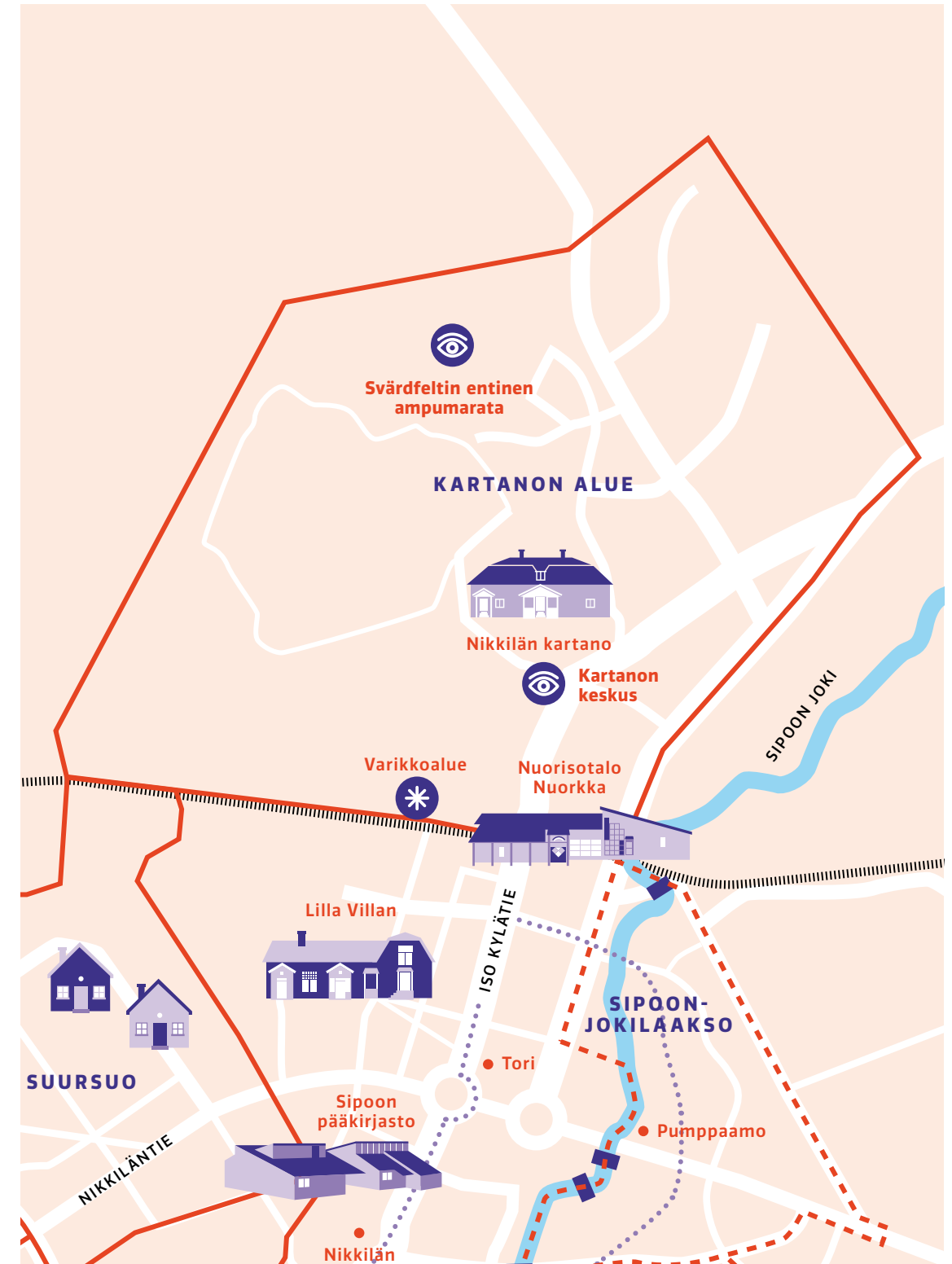
Alueen uusiin tai peruskorjattaviin julkisiin rakennuksiin sijoitetaan taideteokset osana tilojen kalustamista taidehankintaperiaatteiden mukaisesti.

ALUEEN MUUT TAIDETEOSKOHTEET

- **Kartanon keskusta-alue**
- **Koulu/päiväkoti**

Varikkoalue voi toimia triennaalin tapahtumakeskuksena, infopisteenä ja teosten rakentamispaikkana.

Taideteoskohteet kartalla

Sipoon Jokilaakso on uusi noin 1000 asukkaan asuinalue Sipoon joen varressa. Alueen kaava on hyväksymiskäsittelyssä. Nykyisellään alue on viljeltyä peltoa. Alueella on tehty merkittävä muinaismuistolöydös.

Tontinluovutusten yhteydessä kerätään kerrosneliöihin perustuvaa taideohjelmamaksua. Kertyvät varat käytetään alueelle toteutettavaan julkiseen taiteeseen. Yksityisen rahoituksen avulla toteutetaan arviolta 2–3 taideteosta.

Tori ja hulevedet

Sipoon kunta toteuttaa alueelle yhden taideteoksen prosenttiperiaatteella. Taideteoksen toteutus liittyy Sipoon kunnan ja Ympäristötaiteen säätiön solmiin sopimukseen. Sopimuksessa Nikkilän taideohjelma toteutetaan Ympäristötaiteen säätiön tuella ja vastineena Sipoon kunta toteuttaa yhden taideteoksen.

Toteutettava taideteos liittyy aiheeltaan alueen vesiin ja hulevesiin, mutta aihetta voi lähestyä vapaasti taiteellisista lähtökohdista. Lähtökohdista voi olla tieteen ja taiteen yhteistyö. Toteutettava taideteos voi asettaa Jokilaakson virkistysalueen neljään hulevesiuomaan ja Jokilaaksoon suunnitellun kivetyn torialueen luokse. Työhön valit-

tava taiteilija voi toteuttaa taideteoksen sen luonteesta ja toteutusbudjetista riippuen niin, että ehdottaa teokselle tarkempaa sijaintipaikkaa näistä kohteista. Vedet ja hulevedet on valikoitunut teoksen aiheeksi yhteistyöstä Etelä-Suomen VEDET-hankkeen kanssa. Taiteilijalle on yhteistyön kautta tarjolla asiantuntija-apua teemaan liittyen.

Jokilaaksoon ensimmäisenä toteutettava taideteos liittyy aiheeltaan alueen vesiin ja hulevesiin.

Alueen taideteoskohteet

Sipoonjoen ylittävät kevyen liikenteen ja ajoneuvoliikenteen sillat ovat hyviä julkisen taiteen kohteita. Kevyelle liikenteelle kaavailtu silta voi olla ulkoasultaan taiteilijan suunnittelema, niin että silta toimii maamerkinä ja alueita yhdistävänä linkkinä maisemassa. Taiteilijan työparina on hyvä olla silta- ja rakennesuunnittelija.

Pumppaamon alue sai asukaskyselyssä paljon karttamerkintöjä. Asukkaat toivoivat ympäristöltä parempaa yhteyttä jokeen ja mahdollisuutta oleskella joen varrella. Julkisen taiteen kohteena on oleskelulaiturin toteuttaminen Pumppaamon läheisyyteen.

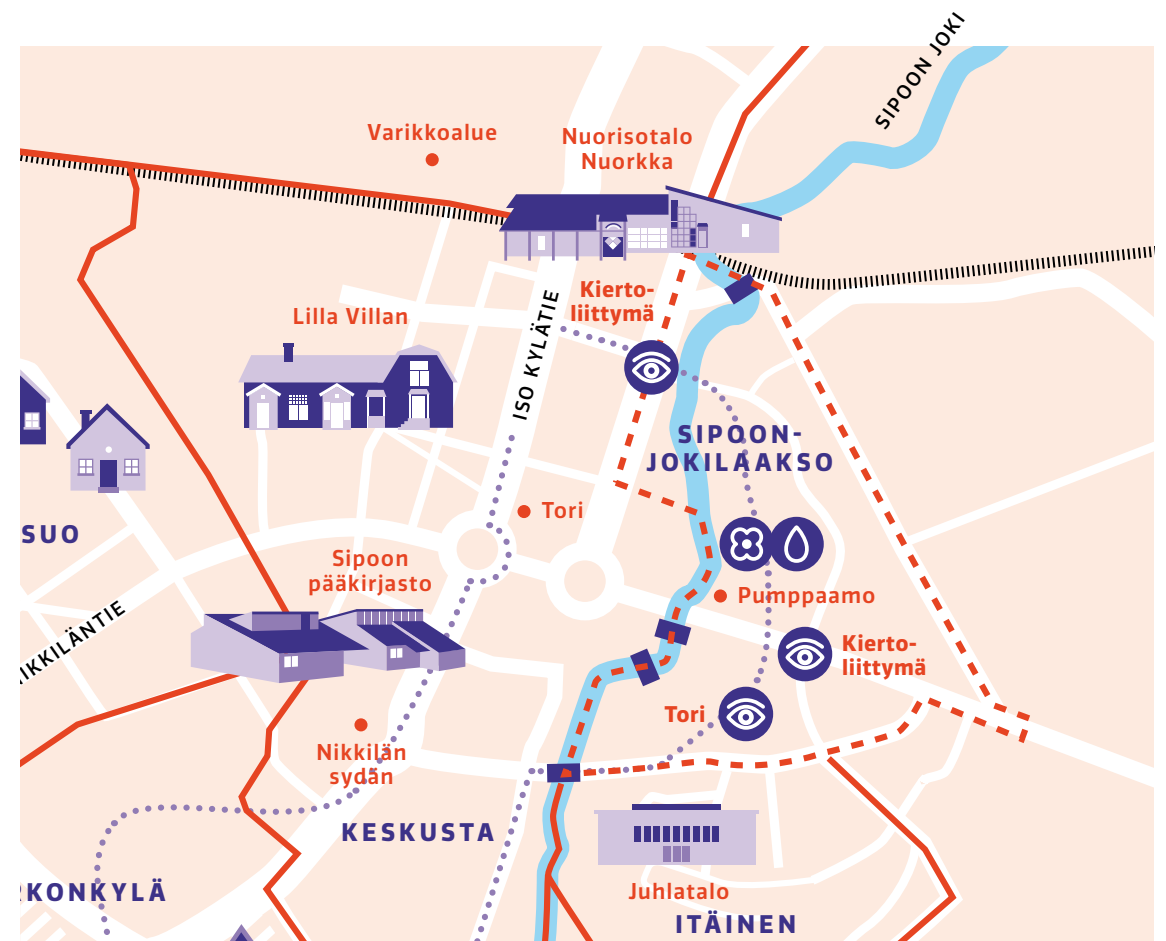
Sipoon Jokilaakson suunniteltu pohjaa Aarrekartta-nimiseen kilpailuehdotukseen, jossa alueen läpi kulkee Aarteenetsijän reitti. Jokilaakossa taideteoskohteena on taiteilijan suunnittelema reitti ja sen ilmeneminen ympäristössä; kävelyreitit varrelle toteutettavat taideteokset tai reitin merkitseminen. Kävelyreitti toimii Nikkilän taajama-alueita yhdistävänä ympyräreitteinä.

Uusiin tai peruskorjattaviin julkisiin rakennuksiin sijoitetaan taideteokset osana tilojen kalustamista taidehankintaperiaatteiden mukaisesti.

ALUEEN MUUT TAIDETEOSKOHTEET

- **Kiertoliittymät**
- **Muinaismuistoalue;** historian esiintuominen
- **Koulu/päiväkoti ja liikekeskus**

Taideteoskohteet kartalla

Kirkkojen alue

Kirkkojen alue on rakentamiselta säilynyttä avointa kulttuurimaisemaa. Sipoon keskiaikainen kivi-kirkko on rakennettu 1400-luvun puolessa välissä, jolloin myös asutusta alkoi keskittyä alueelle. Seurakunnan kasvaessa alueelle rakennettiin arkkitehti Theodor Deckerin suunnittelema uusi punatiilinen, pääosin uusgoottilainen kirkkorakennus 1880-luvulla.

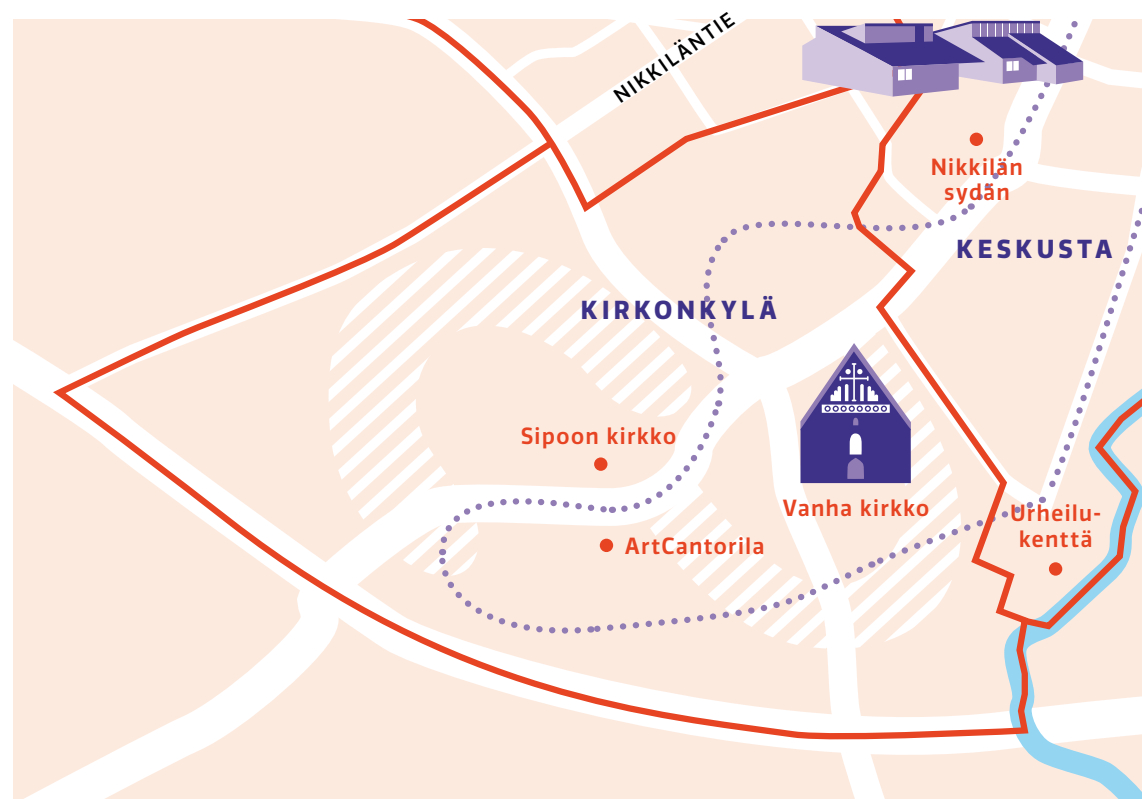
Nikkilässä kirkot sijaitsevat peltomaisemassa poiketen perinteisistä suomalaisista kaupungeista, joissa kirkko on kylän keskellä. Kirkkojen toiminnan ja

taajaman kehittämisen yhdistämisessä, maisemalliset arvot säilyttäen, on suuria haasteita.

Kirkot ovat pimeään aikaan valaistuja. Alueen taideteoskohteina ovat **kirkkojen ympäristö**, **ArtCantorila** ja **avoimen maiseman raja-alueet** sekä taajama-alueita yhdistävä **ympyräreitti**. Kulttuurimaisemaan sopii taideteoksien toteuttaminen valon avulla raja-alueille sekä muut väliaikaiset tapahtumat, kuten triennaali. Taideteokset voivat korostaa tunnelmaa tai luoda yllättävää kontrastia maisemaan.

Nikkilässä kirkot sijaitsevat peltomaisemassa poiketen perinteisistä suomalaisista kaupungeista, joissa kirkko on kylän keskellä.

Taideteoskohteet kartalla

Suursuon asuinalue

Suursuo on pientalovaltaista asuinalueita, jonka pohjoisosassa sijaitsee teollisuusalue. Suursuon kohdalla Nikkilän tielle tulisi luoda tunnelma keskustan läheisyydestä. Alueelle sijoitettavan taideteoksen lähtökohtana on taajama-alueen korostaminen.

Alueen asukastapahtumien, katupiknikien yhteyteen toteutetaan väliaikaisia taideteoksia katuympäristöön.

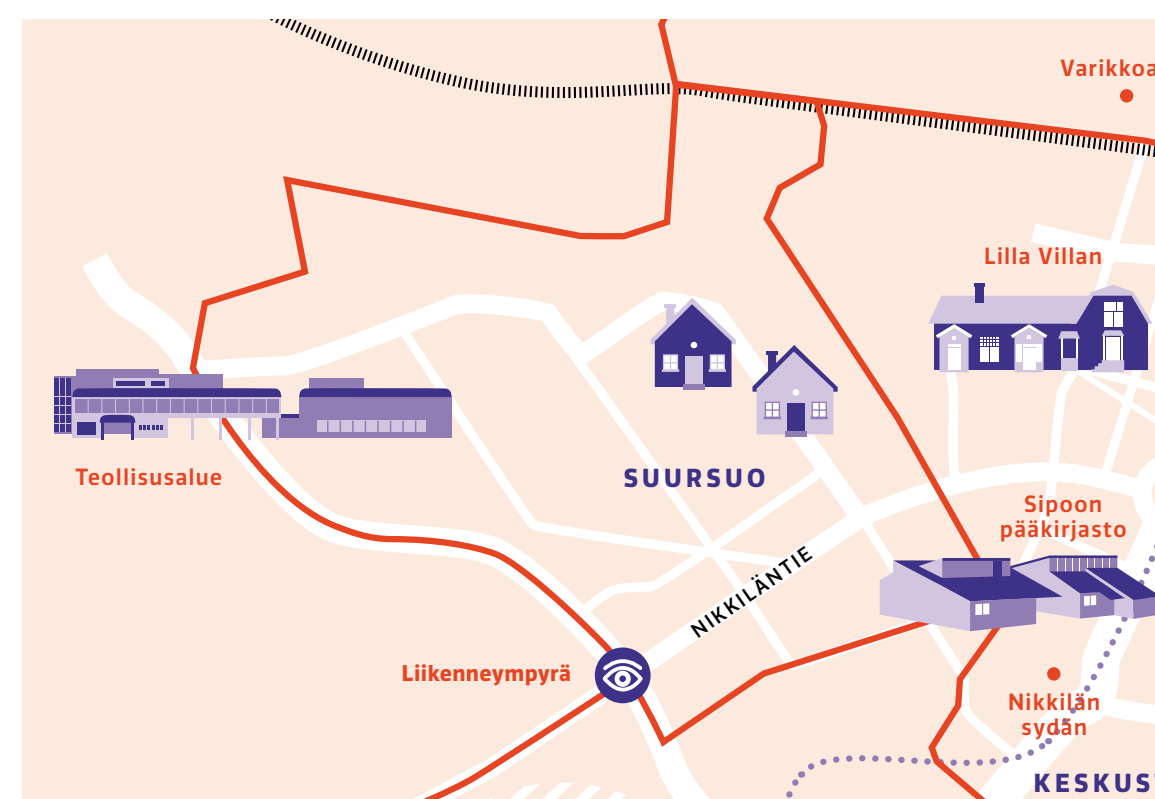
Uusiin tai peruskorjattaviin julkisiin rakennuksiin sijoitetaan taideteokset osana tilojen kalustamista taidehankintaperiaatteiden mukaisesti.

ALUEEN MUUT TAIDETEOSKOHTEET

- Rakennettava liikenneympyrä
- Bussikatokset
- Koulu/päiväkoti

Alueelle sijoitettavan taideteoksen lähtökohtana on taajama-alueen korostaminen.

Taideteoskohteet kartalla

Taajamakeskus – Iso Kylätie

Nikkilän keskustan alueella on useita toteutuskohteita taide-teoksille. Iso Kylätie on alueen sydän. Tiesuuden mahdollinen muuttaminen kävelykaduksi tulevaisuudessa on toteutessaan julkiselle taiteelle otollinen kohde. Mahdollisen kävelykadun suunnittelun voi toteuttaa niin, että suunnitteluryhmässä on mukana kuvataiteilija. Näin taideteoksesta tulee kiinteämpi osa kävelykadun toimintoja.

Kohde on otollinen myös kilpailun järjestämiselle. Kävelykadun toimintaa voi kokeilla järjestämällä Iso Kylätiellä väliaikaisia katutapahtumia ja shared space -kokeilulla.

Iso Kylätien varrella olevista rakennuksista osa kaipaa myös julkisivun kohentamista. Taideteoskohteena voi olla yhden rakennuksen tuunaaminen tien varrella.

Taideteoskohteina ovat myös toiminnallisen peli- ja oleskelu-alueen toteuttaminen kirjaston viereiseen puistoon, sekä veistospuiston toteuttaminen Lilla Villan edustalle.

Pysäköintialueille voi toteuttaa lyhytkestoisten tapahtumien ja taideteosten avulla väliaikaisia ja muuttuvia ilmeitä.

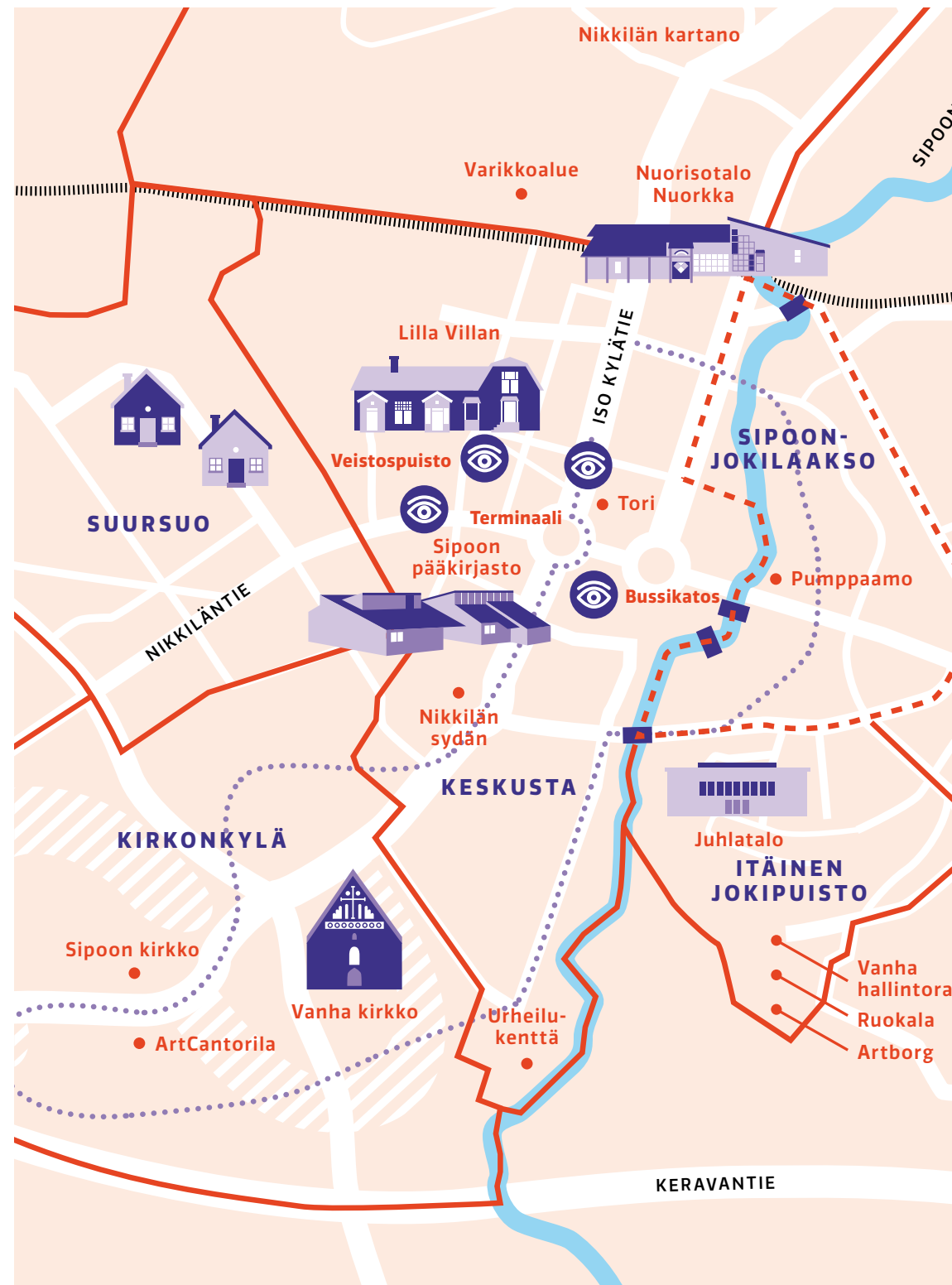
Uusiin tai peruskorjattaviin julkisiin rakennuksiin sijoitetaan taideteokset osana tilojen kalustamista taidehankintaperiaatteiden mukaisesti.

ALUEEN MUUT TAIDETEOSKOHTEET

- **Jussaksenkuja–Iso Kylätie-tori -akseli**
- **monitoimihalli, urheilukenttä**
- **terminaali**
- **bussikatokset**

Iso Kylätien mahdollinen muuttaminen kävelykaduksi on toteutuessaan julkiselle taiteelle otollinen kohde.

Taideteoskohteet kartalla

Itäinen Jokipuisto (ent. sairaala-alue)

Nikkilä on tunnettu siellä vuosina 1914–1999 toimineesta sairaalasta. Nikkilän sairaala-alueen ilme on säilynyt huolimatta vuosikymmeniä jatkuneesta reuna-alueiden täydennysrakentamisesta.

Alue suunniteltiin hajalleen rakennetun paviljonkisairaala-tyyppin mallin mukaan noudattaen symmetrian periaatteita. Nikkilän sairaalan ensimmäiset rakennukset valmistuivat vuosina 1914–1915. Alueen asemapiiroksen ja myöhäisjugendia edustavien ensimmäisten rakennusten suunnittelijana toimi arkkitehti E.A. Kranck. Täydennysrakentamisen myötä uusien rakennusten koot suurenivat ja arkkitehtuurin tyylit vaihtuivat klassisesta funktionaaliseen.

Sairaalan vaikutuspiirissä on sen toiminnan aikana ollut arviolta noin 10 000 ihmistä. Vilkkaimmillaan sairaalassa on ollut samaan aikaan 1000 potilasta

ja lähes saman verran henkilökuntaa. Sairaalan lopetettua toimintansa kunnostettiin rakennuksiin vuonna 2001 asuntoja. Alue nimettiin Itäiseksi Jokipuistoksi. Entisen sairaalan rakennuksista osa on yhä tyhjillään, kuten Ruokala ja Vanha hallintorakennus. Osana Nikkilän kehityskuvatyötä selvitetään tyhjillään olevien rakennusten uudelleenkäyttöä sekä alueen täydennysrakentamista.

Ruokalan ja kulttuurikäytössä olevan Artborg-rakennuksen ympäristö tulisi muokata oleskelua tukeväksi alueeksi taiteen avulla huomioiden alueen kulttuurihistoriallisen arvon. Ruokalan sisäänkäyntiä voi korostaa taide-teoksella. Vanha hallintorakennus on alueen keskiössä. Rakennuksen yhteyteen voi sijoittaa paikkaan sopivan pienempimitakaavaisen taideteoksen. Teos voisi olla jopa löydettävän pienmittakaavainen.

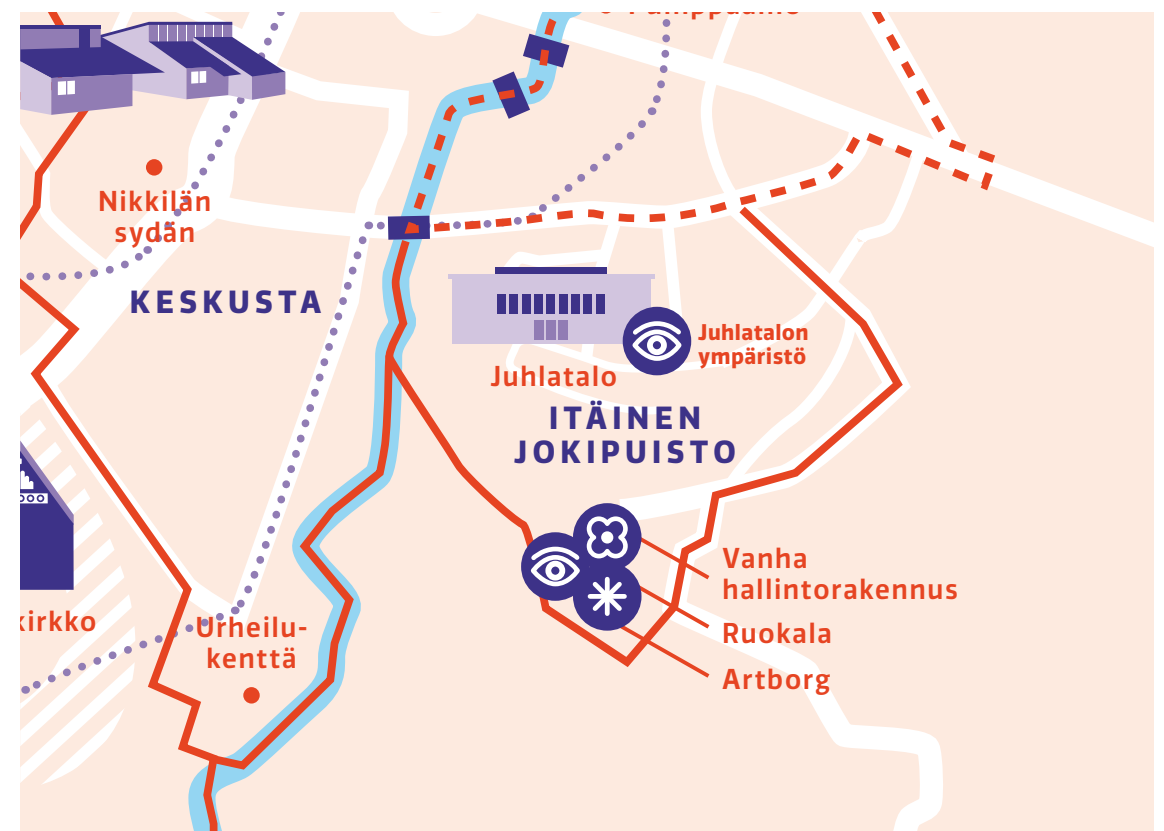
Juhlatalo on vasta kunnostettu ja toimii alkuperäisessä tarkoituksessaan juhla- ja tapahtumatilana. Juhlatalo näkyy ylväänä jokimaisemassa, mutta kulku rakennukseen ja piha-alueelle on muutettu nykyistä käyttöä vastaavaksi. Taideohjelmassa esitetään, että Juhlatalon ympäristöön toteutetaan vuosittain vaihtuva tilataideteos rakennuksen tapahtumallisuutta korostamaan. Juhlatalon julkisivupuolta ja Kuninkaantietä tarkastellaan pysyvän taideteoksen kohteina.

Uusiin tai peruskorjattaviin julkisiin rakennuksiin sijoitetaan taideteokset osana tilojen kalustamista taidehankintaperiaatteiden mukaisesti.

ALUEEN MUUT TAIDETEOSKOHTEET

- Nikkilän sairaalan historian esiintuominen tarinoin ympäristöön

Taideteoskohteet kartalla

Ruokalan ja Artborgin ympäristö tulisi muokata oleskelua tukeväksi alueeksi taiteen avulla.

JATKOTOIMET

Taideohjelma kattaa pilottina Nikkilän taajaman. Jotta Nikkilään toteutuu tulevaisuudessa raideliikenneyhteys ja rakennusliikkeen investoivat alueen rakentamiseen, tarvitaan houkuttelevaa ja omaleimaista tarjontaa. Taideohjelman ja yhteisöllisten tapahtumien tuottaminen voivat omalta osaltaan olla kehittämässä Nikkilän alueen vetovoimatekijöitä.

Jatkossa taideohjelmaa voidaan laajentaa myös muille alueille Nikkilästä saatujen kokemusten pohjalta. Ohjelmaa tulee päivittää säännöllisin väliajoin, noin 2–3 vuoden jaksoissa, karttuneiden kokemusten pohjalta.

Ohjelman toteuttaminen aloitetaan taidetyöryhmän ja taideasiantuntijan työn käynnistämällä. Taidetyöryhmän alkuvaiheen töitä ovat tiedotus- ja viestintäsuunnitelman laatiminen, sisältäen omatoimisten tapahtumien varaus- ja ilmoituskalenterin toteuttamisen, sekä laajemman graafisen ilmeen suunnittelun Nikkilän taideohjelman tapahtumia ja teoskylttejä varten.

Myös matkailuun liittyvät mahdollisuudet tulee kartoittaa osaksi taidetyöryhmän työtä sekä toteuttaa yhteistyötä koulujen, päiväkotien ja vanhushuollon kanssa.

Taideohjelman toteuttamisessa on tärkeää ohjelmaan kuuluvien hankkeiden koordinointi ja toteutustyö sekä yhteistyö kunnan eri toimialojen, kuten kaavoituksen, teknisen toimen ja kulttuuritoimen, välillä. Taide- ja kulttuurihankkeet nivotaan osaksi monialaisia suunnittelu- ja rakentamishankkeita. Tähän tehtävään tarvitaan erikoistuneen asiantuntijan työtä. Taideasiantuntija on uusi toimiala, jonka kehittämistä parhaillaan toteutetaan opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamissa kehityshankkeissa. Näissä selvityksissä onkin huomattu, että asiantuntijuuden puute on usein este taidehankkeiden käynnistymiselle ja etenemiselle.

Taidetyöryhmän on hyvä pitää säännöllisesti yhteyttä Ympäristötaiteen säätiöön taideasiantuntijuuteen ja prosenttiperiaatteen liittyvistä tapahtumista.

Yhteistyö mahdollisesti uusien, käynnistyvien kehityshankkeiden kanssa voisi tuoda kunnalle lisää resursseja ja mahdollisuuksia jakaa hyviä käytäntöjä eri toimijoiden kesken. Uuteen toimialaan liittyen mahdollisuuksia yhteishankkeiden käynnistämiseksi voidaan selvittää.

LÄHTEET

sipoo.fi

*hel.fi/hki/Museo/fi/
Kokoelmat+ja+tutkimus/Ty_n_alla/
Taidetta+ja+terapiaa*

kulttuurikaytava.wordpress.com

ymparistotaide.fi

Nikkilän taideohjelma peräänkuuluttaa rohkeaa, luovaa hulluutta taiteen ja tapahtumien toteuttamisessa rakennettuun ympäristöön. Taideohjelma edistää vuorovaikutusta Nikkilän asukkaiden ja kunnan välillä sekä tukee asukkaiden omatoimista tapahtumatuotantoa.

Taideohjelma kattaa viisi teemallista kehystä taiteen toteuttamiseksi: Nikkilän malli; toiminta ja rahoitus, Omatoimiset esitykset, Kulttuuritilat, Nikkilän triennaali sekä Taideteoksien toteutus taajama-alueille.

Taideohjelma on osa Kulttuurikäytävä-hanketta ja se on toteutettu osana Nikkilän kehityskuvan päivittämistä. Ohjelman suunnittelussa on käytetty Cultural planning -menetelmää.

f Kulttuurikäytävä
sipoo.fi